

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Rodziny,
Polityki Senioralnej i Społecznej (**155.**)
w dniu 22 stycznia 2019 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2019 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 12 – Państwowa Inspekcja Pracy; 14 – Rzecznik Praw Dziecka; 31 – Praca; 44 – Zabezpieczenie społeczne; 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych; 63 – Rodzina; 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych; 83 – Rezerwy celowe; 85 – Budżety wojewodów ogółem; a także planów finansowych: Funduszu Pracy; Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; Funduszu Emerytalno-Rentowego; Funduszu Prewencji i Rehabilitacji; Funduszu Administracyjnego; Funduszu Emerytur Pomostowych; Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 1068, druki sejmowe nr 2864, 3021 i 3021-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Jarosław Duda oraz zastępca przewodniczącego Antonii Szymański)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dzień dobry państwu. Witam na sto pięćdziesiątym piątym posiedzeniu Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej.

W dzisiejszym porządku obrad mamy rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2019 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji.

W tym zakresie, przypomnę, mieszczą się także wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dochody i wydatki środków europejskich oraz programy wieloletnie w układzie zadaniowym. Za chwilę poproszę przedstawicieli rządu, instytucji centralnych o uwzględnienie tej tematyki w swoich wystąpieniach.

Chciałbym jeszcze państwa poinformować, że w ustawie budżetowej uchwalonej przez Sejm w dniu 16 stycznia br. znajduje się również plan finansowy Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Komisja rozpatrzy go w siódmej kolejności.

Czy są jakieś uwagi? Nie dostrzegam zgłoszeń.

Witam wszystkich przybyłych. Witam państwa senatorów.

I proponuję rozpocząć od początku, od części 12 „Państwowa Inspekcja Pracy”.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela głównego inspektora pracy. Koreferentem będzie pan senator Andrzej Kamiński.

Bardzo proszę. Kto referuje?

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

Główny inspektor pracy.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Dzień dobry. Witamy.)

Dzień dobry.

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Od lat projekt budżetu Państwowej Inspekcji Pracy prezentowany jest w niezmiennym, sprawdzonym schemacie. Na początku w przedłożonym Wysokiej Komisji materiale prezentujemy syntetyczną informację o urzędzie, jego zadaniach i działaniach przewidzianych do realizacji w 2019 r., następnie budżet, a więc wydatki niezbędne do realizacji tych zadań oraz dochody, jakie według przeprowadzonego szacunku i analizy wykonania z lat poprzednich możemy uzyskać w związku z prowadzoną działalnością. Tabełaryczne załączniki dopełniają informacje o projekcie budżetu... do paragrafu klasyfikacji budżetowej. Ponieważ tematem dzisiejszego posiedzenia Wysokiej Komisji nie jest działalność urzędu, swoje wystąpienie ograniczę do kwestii budżetu i w syntetyczny sposób postaram się opowiedzieć o pierwotnym projekcie budżetu, tj. o projekcie przedłożonym ministrowi finansów i komisjom sejmowym, a następnie o tym, co się wydarzyło podczas prac komisji sejmowych.

Zacznę od dochodów, które oszacowaliśmy na kwotę 1 miliona 728 tysięcy zł, wyższą od planowanych dochodów z 2018 r. o 354 tysiące zł. Głównym źródłem dochodów urzędu są kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy o transporcie drogowym oraz grzywny w celu przymuszenia stanowiące łącznie 68,3% wszystkich planowanych dochodów. Pozostałe 31,7% dochodów stanowią różne wpływy, np. z tytułu usług świadczonych przez Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy dla podmiotów zewnętrznych, które zawierają się w kwocie 258 tysięcy zł, wpływy ze sprzedaży składników majątkowych na kwotę 130 tysięcy zł oraz pozostałe wpływy z innych źródeł w kwocie 159 tysięcy zł, np. z tytułu najmu pomieszczeń w Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu. Informujemy również o możliwości pojawienia się wpływów w związku z realizacją ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług nieujętych w planie na 2019 r. ze względu na brak informacji, na podstawie których moglibyśmy je oszacować. Np. w 2017 r. były tylko 2 takie przypadki na łączną kwotę 19 tysięcy zł, a w 2018 r. tylko jeden – na kwotę 7 tysięcy zł.

Panie i Panowie Senatorowie, przejdę do omówienia planu wydatków. Ustaliliśmy go w kwocie 350 milionów 560 tysięcy zł i jest on wyższy od przewidywanego wykonania z 2018 r. o 25 milionów 939 tysięcy zł, tj. o 8%. Po uwzględnieniu przekazanego przez Ministerstwo Finansów prognozowanego średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na 2019 r. w wysokości 102,3%, podawanego w czerwcu 2018 r., w założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2019 planowane wydatki wzrosły realnie o 5,6%. Zasadniczy wpływ na wzrost planowanych wydatków w 2019 r. miał zaplanowany wzrost funduszu wynagrodzeń – o 9,2% w stosunku do ustawy budżetowej na 2018 r. Ponaddziewięcioprocentowy wzrost wynikał z planowanego wzrostu funduszu wynagrodzeń na dotychczasowe etaty oraz 8% funduszu na planowane nowe 32 etaty, co skutkowało 1,3-procentowym wzrostem funduszu wynagrodzeń w stosunku do ustawy budżetowej oraz do przewidywanego wykonania w 2018 r.

W tym miejscu chciałbym się zatrzymać nad sprawą wzrostu funduszu wynagrodzeń na podwyżki wynagrodzeń dla dotychczas zatrudnionych pracowników. Nie wiem, czy państwo pamiętacie nasz projekt budżetu z 2018 r. W projekcie tym planowaliśmy 8% wzrostu funduszu wynagrodzeń na podwyżki wynagrodzeń, gdyż bez przywrócenia atrakcyjności wynagrodzeń w naszym urzędzie nie pozyskamy dobrze wykształconej, wykwalifikowanej kadry, która będzie gwarantem prawidłowej realizacji stawianych nam zadań. Niestety ustawą o budżecie zamknięto nam drogę do realizacji chociaż w części naszych postulatów, które są nadal aktualne i znalazły się w projekcie budżetu na 2019 r. Zabezpieczenie realizacji zadań nie tylko w 2019 r., ale również w latach następnych, wymaga przywrócenia atrakcyjności poziomu wynagrodzeń, tak by urząd mógł zatrudniać wysoko wykwalifikowaną kadrę magistrów, inżynierów i prawników. Tak było do 1999 r. W dzisiejszych czasach na rynku pracy brakuje osób z technicznym wykształceniem nie tylko w Polsce, ale również w Europie. Myślę, że przede wszystkim ze względu na poziom wynagrodzeń, ale również na charakter pracy pozyskanie ich do pracy w inspekcji staje się niemożliwe. Kontrola technicznego bezpieczeństwa pracy, zmiana technologii produkcji wymaga posiadania przez urząd odpowiedniej kadry. Szkolenia, mimo w mojej ocenie wysokiego poziomu tych szkoleń w naszym ośrodku szkolenia, nie zastąpią wiedzy zdobytej na wyższych uczelniach technicznych.

Kolejnym powodem wzrostu budżetu Państwowej Inspekcji Pracy na 2019 r. jest zwiększenie pozostałych wydatków bieżących. Grupa ta obejmuje szeroko rozumiane wydatki administracyjne, m.in.: czynsze, zakup usług telekomunikacyjnych, zakup energii, remonty, zakup materiałów, wyposażenia, zakup usług pocztowych, transportowych. W grupie tej są także inne wydatki związane z bieżącą działalnością inspekcji, takie jak np. wydatki na podróże służbowe, na szkolenia pracowników, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, podatki i opłaty. Są tu też wydatki urzędu na działalność prewencyjno-promocyjną, które oprócz opisowego omówienia zaprezentowano dodatkowo w układzie tabelarycznym w załączniku nr 3. Załącznik ma na celu wyodrębnienie kwot planowanych na

działalność prewencyjno-promocyjną, a następnie umożliwienie ich rozliczenia i zaprezentowania zarówno państwu, jak i w Sejmie. Pozwala to na zachowanie transparentności budżetu urzędu od projektu poprzez jego realizację aż po rozliczenie.

Głównym powodem wzrostu wydatków bieżących był wzrost wydatków na użytkowanie rozległej sieci komputerowej PIP WAN oraz niezbędnych szkoleń administratorów nowego systemu. Pozostały wzrost wynika przede wszystkim z planowego wzrostu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wzrostu wydatków związanych z działalnością prewencyjno-promocyjną, zaplanowanymi remontami w 13 jednostkach Państwowej Inspekcji Pracy, jak również zaplanowanymi wydatkami na obchody stulecia Państwowej Inspekcji Pracy. Niewielkie wzrosty pozostałych rodzajów wydatków wynikają głównie z przewidywanego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Obok tych 2 podstawowych źródeł wydatków inspekcji wzrastały także świadczenia na rzecz osób fizycznych. Wzrost tych wydatków wynikał ze wzrostu planowanego przeciętnego wynagrodzenia, w tym w grupie osób uprawnionych do otrzymywania ekwiwalentu za używanie odzieży własnej do celów służbowych.

Przejdę teraz do wydatków majątkowych. Przewidujemy znaczny ich spadek. Wydatki majątkowe obejmują wydatki inwestycyjne oraz zakupy inwestycyjne. Spadek dotyczący wydatków inwestycyjnych wynikał z zakończenia w 2018 r. 2 znaczących inwestycji: przebudowy budynku oddziału OIP Gdańsk w Gdyni oraz przebudowy pomieszczeń oddziału OIP Warszawa w Ostrołęce. Oddanie tych obiektów to kolejny krok w polityce urzędu pozyskiwania siedzib na własność. W 2019 r. największe pozycje w planie wydatków inwestycyjnych to: przebudowa systemu sygnalizacji pożarów wraz z integracją pozostałych systemów niskoprądowych w ośrodku szkolenia we Wrocławiu – 689 tysięcy zł; jest to 3-letnia inwestycja; przebudowa budynku oddziału OIP Rzeszów w Tarnobrzegu – 570 tysięcy zł.

W przedłożonym państwu materiale szczegółowo zaprezentowaliśmy wspomniane inwestycje, jak również inwestycje na mniejsze kwoty. Opisaliśmy również szczegółowo wydatki na zakupy inwestycyjne, które na 2019 r. zaplanowaliśmy na poziomie niższym niż w budżecie 2018 r. o ponad 1 milion zł. W 2019 r. będziemy kontynuowali realizację programu wymiany inspektorów pomiędzy krajowymi inspekcjami pracy realizowanego pod auspicjami Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy. Na ten cel w ramach finansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi zaplanowaliśmy, podobnie jak w 2018 r., 15 tysięcy zł.

Tradycyjnie w materiale zaprezentowaliśmy również projekt budżetu PIP w układzie zadaniowym. Układ ten nie uległ zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Kwotowy plan na 2019 r. pokazujemy w podziale na funkcje, zadania, podzadania i działania. Jednak celem ograniczenia szczegółowości materiału cel oraz miernik opisaliśmy już tylko na poziomie zadania. Odnoszą się one do głównego obszaru działalności inspekcji w zakresie nadzoru i kontroli. W materiale nie opisujemy, iż... To jest wejście głębiej w strukturę budżetu zadaniowego PIP na poziomie działań. Urząd posiada także wskaźnik do pomiaru stopnia realizacji celu

w zakresie działalności prewencyjno-promocyjnej – jest nim odsetek uczestników działań prewencyjno-promocyjnych PIP odnoszący się do ogółu zaproszonych.

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Senatorowie, tak wyglądał projekt naszego budżetu, kiedy trafił do prac w Sejmie. Po trzecim czytaniu rządowego projektu ustawy budżetowej na 2019 r. budżet PIP po stronie wydatków wynosi 338 milionów 863 tysiące zł i został zmniejszony o kwotę 11 milionów 697 tysięcy zł, tj. świadczenia na rzecz osób fizycznych – o kwotę 284 tysiące zł; wynagrodzenia – o kwotę 6 milionów 68 tysięcy zł; pozostałe wydatki bieżące – o kwotę 5 milionów 345 tysięcy zł. Najbardziej dotknęło urząd zmniejszenie wynagrodzeń o kwotę 6 milionów 68 tysięcy zł, ale to i tak o wiele mniej, niż po pierwszym czytaniu rządowego projektu ustawy budżetowej, kiedy to zmniejszenie wynagrodzeń wynosiło 12 milionów 809 tysięcy zł. Przywrócenie nam kwoty 8 milionów zł – na wynagrodzenia 6 milionów 741 tysięcy zł i na pochodne 1 milion 259 tysięcy zł – jest w części realizacją naszych postulatów zawartych w pierwotnym projekcie budżetu. Gdyby nie trzecie czytanie, dzisiaj apelowałbym do Wysokiej Komisji o pomoc w celu przywrócenia nam kwoty 12 milionów 809 tysięcy zł na wynagrodzenia pracowników. Zdaję sobie sprawę z tego, jak mało realne w obecnej sytuacji jest uzyskanie więcej, niż otrzymaliśmy. Zmniejszenie wydatków bieżących w większości dotyczyć będzie pochodnych od wynagrodzeń, co jest skutkiem zmniejszenia budżetu funduszu wynagrodzeń o ok. 2 miliony zł. Dotyczyło to też będzie wydatków rzeczowych. Zmuszeni będziemy dokonać ponownej analizy planowanych wydatków i prawdopodobnie część z nich, jak np. remonty, przesunąć na 2020 r.

Na zakończenie chciałbym podziękować Wysokiej Komisji za wysłuchanie mojego wystąpienia i prosić o pozytywną opinię w sprawie budżetu PIP w kwocie 338 milionów zł 863 tysięcy zł. W przypadku pytań pozostaję do dyspozycji wraz ze swoimi współpracownikami.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Rozumiem, że jest pan zadowolony z tego budżetu. A może ma pan jakąś propozycję poprawki? Chętnie ją przejmę.

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

Nie, żadnej ewentualnej poprawki nie wnosimy. Na tym etapie wydaje mi się, że to, co rząd i Wysokie Komisje... Jest to w jakiejś części realizacja tego, o co wnosiliśmy. Będziemy się starać, jak państwo sobie tego zażyczą, te zadania, które mamy nałożone, wykonywać z nie mniejszą starannością niż dotychczas.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Przed koreferatem... Proszę bardzo, pan przewodniczący Szymański ma pytanie.

Senator Antoni Szymański:

Chciałbym pana prezesa zapytać, czy dobrze rozumiem. Różnica pomiędzy tym, co państwo zgłosiliście jako plan, i tym, co zostało uchwalone przez Sejm, to jest ok. 4 milionów zł. Tak?

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

11 milionów.

(*Senator Antoni Szymański: 11 milionów zł? Dziękuję.*)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania? Nie dostrzegam.

A zatem proszę pana senatora Kamińskiego o wygłoszenie swojego koreferatu.

Senator Andrzej Kamiński:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo! Panie Inspektorze!

Pan dosyć dokładnie przedstawił plan Państwowej Inspekcji Pracy, jak również to, co się wydarzyło, że tak powiem, po drodze. Mając ten koreferat, pragnę jednak pewne rzeczy przypomnieć. Na pytanie, czy ten budżet jest wystarczający, pan już odpowiedział, ale proszę wysłuchać moich uwag.

Plan dochodów Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2019 wynosi 1 milion 728 tysięcy zł i jest wyższy o 354 tysiące zł, o czym już pan inspektor powiedział, niż poprzedni. Główna pozycja planowanych dochodów to wpływy z działalności kontrolnej, z tytułu grzywien i kar pieniężnych nakładanych przez inspektorów pracy na podstawie ustawy o transporcie drogowym oraz grzywien w celu przymuszenia. Planowana pierwotnie kwota to 185 tysięcy zł, a jeżeli chodzi o grzywny i kary – 996 tysięcy zł. Wzrost dochodów Państwowej Inspekcji Pracy następuje również z tytułu świadczeń w ośrodku szkolenia we Wrocławiu, szczególnie usług hotelowych, gastronomicznych czy szkoleniowych, a także sprzedaży składników majątkowych. To oczywiście nie wszystkie pozycje dochodów – skupiłem się tylko na tych najważniejszych. Pan inspektor mówił również o tym, że PIP może uzyskać w roku 2019 dodatkowe dochody – z kontroli w związku z ustawą o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług. Te zadania są realizowane na wniosek zagranicznych organów kontroli. Te dochody do tej pory nie były wysokie. Możliwe, że w 2019 r. będzie to jakaś znacznie większa kwota.

Jeżeli chodzi o wydatki Państwowej Inspekcji Pracy, to ostateczna kwota, jaka została przyjęta w ustawie budżetowej przez Sejm, to 338 milionów 863 tysiące zł. Jest to wzrost w stosunku do budżetu z roku 2018, jak ja tu wyliczyłem, o 14 milionów 242 tysiące zł, z tym że planowane na wstępie przez państwa było 25 tysięcy, wzrost 939 tysięcy zł... No, te wzrosty miały być przeznaczone zwłaszcza na wynagrodzenia i pochodne, na pozostałe wydatki bieżące urzędu oraz na świadczenia na rzecz osób

fizycznych. Pan tutaj wspominał o tych zmniejszeniach. Dobrze, że o te 8 milionów budżet wydatków Państwowej Inspekcji Pracy został zwiększony, bo to w jakiś sposób na pewno pomoże w realizacji zadań urzędu.

Wydatki majątkowe w państwa budżecie są na rok 2019 mniejsze o 1 milion 954 tysiące zł i wynoszą 4 miliony 513 tysięcy zł ogółem. Również pan wspominał o tym, jakie to będą zadania majątkowe, jakie inwestycje i skąd to zmniejszenie.

Państwo planowaliście zwiększenie zatrudnienia o 32 etaty w 2019 r. I tutaj będę miał jedno pytanie, jak to będzie wyglądało w sytuacji zmniejszenia wydatków urzędu Państwowej Inspekcji Pracy. Czy będzie możliwość zwiększenia tych wydatków?

Szanowni Państwo, nie ukrywam, że Państwowa Inspekcja Pracy realizuje coraz więcej ustawowych zadań, które są m.in. związane z ograniczeniem handlu w niedziele, kontrolami wynagrodzeń związanymi z kwestią minimalnej stawki godzinowej czy zatrudnieniem cudzoziemców, czasu pracy kierowców, jak również umów na czas określony. To tylko te, które w ostatnim czasie zostały państwu dodane. W 2019 r. mogą pojawić się dodatkowe zadania wynikające z przyjętych ustaw, chociażby z ustawy o Pracowniczych Planach Kapitałowych – tam jest zapisane zadanie dla Państwowej Inspekcji Pracy – czy z nowelizacji kodeksu pracy dotyczącej zmian w zakresie prowadzenia dokumentów związanych ze stosunkiem pracy. Również dyrektywy europejskie będą wymuszały pewne działania kontrolerów Państwowej Inspekcji Pracy.

Reasumując, powiem, że ten budżet, jak pan inspektor powiedział, jest w miarę zadowalający. I to moje pytanie. Planowaliście nieco większe wydatki i zwiększenie zatrudnienia. Czy budżet na poziomie 338 milionów 863 tysięcy zł pozwoli państwu na poprawną realizację zadań urzędu? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.
Proszę o odpowiedź.

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

Panie Przewodniczący! Panie Senatorze!

Chciałbym powiedzieć, że kwota, którą w tej chwili mamy przyznaną przez komisje sejmowe i przez Sejm, w jakimś stopniu odzwierciedla obecną sytuację na rynku i to, jak budżet państwa wygląda. No, każdy potrzebuje tych pieniędzy. Wiemy, że planowaliśmy... Ale będziemy wykonywać obowiązki tymi siłami, jakie mamy w tej chwili. Te 32 etaty były mi potrzebne w związku z tymi nowymi zadaniami. W związku z tym, że nie dostałem tych środków, będę chciał za pomocą tych pracowników, których mam, wykonywać to, co mi zadają ustawy. Będę musiał to wykonać – nie ma możliwości, żebym tego nie zrobił. Owszem, większy jest nakład pracy. Te wszystkie skargi, które przychodzą do nas, są objętościowo bardzo duże. To nie ilość, a jakość kontroli ma największą wagę. Te kontrole są

coraz potężniejsze, inspektor pracy musi coraz więcej czasu poświęcić tym działaniom, wyjaśnianiu tych wszystkich przyczyn, które są po stronie pracodawcy. Tak jak powiedziałem, będziemy wykonywać te zadania tymi siłami, które mamy. Owszem, nadal będę aplikacje inspektorskie tworzył, tak jak w tym roku, żeby uzupełnić... Bardzo wielu inspektorów odchodzi na emeryturę, bo są po prostu starsi wiekiem. Na miejsce tych, którzy odejdą na emeryturę, czyli w ramach tych etatów, będę zatrudniał następne osoby, tak żeby po prostu móc wykonywać zadania na nas nałożone.

(*Senator Andrzej Kamiński: Dziękuję bardzo.*)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, zabrzmiało to trochę tak, że w związku z tymi dodatkowymi zadaniami, o których mówi pan senator Kamiński, może być kłopot, żeby w ramach tego budżetu wykonać je w sposób rzetelny i sprawny. Dobrze to rozumiałem?

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

Myślę, że kadra inspektorska jest na tyle mobilna, że damy radę. Zawsze dawaliśmy. Przez 8 poprzednich lat nie mieliśmy podwyżki wynagrodzeń. Jest to pierwsza podwyżka tak znacząca dla inspekcji pracy.

(*Przewodniczący Jarosław Duda: Bardziej myślałem...*)

Za to serdecznie dziękuję.

(*Przewodniczący Jarosław Duda: Bardziej myślałem o kadry, nie o podwyżkach. Z punktu widzenia potrzeby zwiększenia tej kadry, bo, jak rozumiem, nowe zadania się pojawiają...*)

Pojawiają się nowe zadania, ale, jak powiedziałem, tak będziemy gospodarować tymi środkami, które dostaliśmy, żeby wykonać te zadania. Tak jak powiedziałem, w miejsce inspektorów, którzy odejdą... Będziemy robić nowy nabór, na podinspektorów, żeby uzupełnić te miejsca w ramach tych pieniędzy, które mamy. Chodzi o to, żeby wykorzystać maksymalnie to, co mamy. Starszy inspektor pracy, nadinspektor... Tym funduszem wynagrodzeń, który mamy, będziemy tak dysponować, żeby nam wystarczyło na realizację zadań, jakie dostaliśmy.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Panie Ministrze, proszę pozwolić na mały partykularyzm. Ja jestem z Wrocławia. O co chodzi z tymi kosztami podyktowanymi wynajmem? Czy to jest takie docelowe rozwiązanie? Bo mówił pan o tym, że to jest jakieś obciążenie. Dobrze to rozumiałem? Nadmierne?

(*Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek: O jakim mieście...*)

Mówił pan o Wrocławiu.

(*Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek: A, ośrodek szkoleniowy...*)

Tak.

Główny Inspektor Pracy Wiesław Łyszczek:

Ośrodek szkoleniowy. Proszę państwa, to jest tak, że my w zasadzie bierzemy tylko od tych, którzy... Jakiś barek tam jest zrobiony i tam są wynajmowane pomieszczenia. I stąd te pieniążki się pojawiają.

(Głos z sali: Jakież dodatkowe...)

Dodatkowe.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Ale to państwa jakoś obciąża, czy oni sobie sami muszą poradzić?)

Oni sobie sami radzą.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Czyli nie mają od was żadnego wsparcia?)

Nie, nie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Okej, dobrze. Chciałem to tylko doprecyzować. Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie dostrzegam.

Komisja wyrazi opinię po omówieniu wszystkich działań.

Bardzo dziękuję panu ministrowi i współpracownikom za prezentację, za dyskusję.

Uznaję, że tę część omówiliśmy. Opinię o niej wyrazimy w dalszej części posiedzenia. Dziękuję bardzo.

Teraz przejdziemy do części 14.

Bardzo proszę o zreferowanie tej części rzecznika praw dziecka. Koreferentem będzie pan senator Antoni Szymański.

Pan rzecznik będzie referował. Tak? Proszę bardzo.

Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak:

Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Witamy serdecznie.)

Witam serdecznie, Panie Przewodniczący.

Szanowna Komisjo! Drodzy Państwo!

Dziękuję za to, że możemy się pochylić nad tą niewielką, ale jakże istotną, częścią budżetu państwa. Proszę pozwolić, że najpierw kilka szczegółów. Nie ma ich wiele, ale jednak. Budżet na rok 2018 wynosił 11 milionów 469 tysięcy zł. Plan budżetu zgłoszony w roku 2018 na rok 2019 jeszcze przez mojego poprzednika, pana Marka Michalaka, wynosił 12 milionów 587 tysięcy zł. W ramach tej wnioskowanej podwyżki były uwzględnione 2 elementy: wzrost wskaźników makroekonomicznych oraz... Największa kwota, tj. 1 milion zł, wnioskowana była w związku ze wzrostem zatrudnienia planowanym na rok 2019. Ten wzrost zatrudnienia związany jest z powierzeniem rzecznikowi praw dziecka nowych zadań w związku z wprowadzonymi w ubiegłym roku 2 ważnymi ustawami. Jedna ustawa to ustawa z maja o Sądzie Najwyższym, która wprowadziła możliwość wniesienia skargi nadzwyczajnej od orzeczeń, które uprawomocniły się po maju ubiegłego roku, a druga to ustawa, która weszła w życie w sierpniu 2018 r., tj. ustawa o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego, w skrócie nazywana ustawą dotyczącą konwencji haskiej, która dała możliwość wnoszenia skarg kasacyjnych od orzeczeń wydanych w tych sprawach.

W tych sprawach, Szanowna Komisjo, praca będzie następować właśnie teraz – już teraz spływają pierwsze wnioski, które rozpatrujemy siłami, jakie mamy. Z tego, co pamiętam i wiem, to nawet w ocenach skutków regulacji przy uchwalaniu tamtych ustaw uwzględniane były koszty związane ze zwiększoną liczbą spraw, które będą do rzecznika w związku z tymi kompetencjami spływały. Takie sprawy już się pojawiają. Ustawa dotycząca konwencji haskiej weszła w życie w sierpniu. Tryb rozpatrywania poszczególnych spraw jest taki, że sąd pierwszej instancji ma 6 tygodni na rozpatrzenie sprawy, a Sąd Apelacyjny w Warszawie – kolejne 6 tygodni. Ten czas, od końca sierpnia do końca grudnia, już upłynął i pierwsze sprawy zaczynają do nas spływać. Tak samo jest w sprawach skarg nadzwyczajnych, oczywiście dotyczących zakresu pozostającego w kompetencji rzecznika praw dziecka, czyli spraw dotyczących dzieci. Ponieważ to są sprawy, które rozpatrywać będzie Sąd Najwyższy, wymagają one, że tak powiem, najwyższej wprawy prawniczej. A zatem tak jak przed sądami rejonowymi czy okręgowymi mogliśmy, że tak powiem, posługiwać się referentami, prawnikami, niekoniecznie z takim pełnym wykształceniem prawniczym, tak w tych sprawach konieczne będzie, aby rzecznika, który osobiście na wszystkich sprawach stawiać się nie będzie mógł, reprezentowali wykwalifikowani prawnicy z tytułem adwokata czy radcy. Są to dodatkowe koszty nieprzewidziane w dotychczasowym budżecie.

Uchwalona przez Sejm w ubiegłym tygodniu ustawa budżetowa spowodowała, że rzecznikowi przyznano dodatkowo 116 tysięcy zł, czyli kwotę w zasadzie uwzględniającą ten wzrost wskaźników makroekonomicznych, nie przyznano zaś środków na wzrost wydatków na wynagrodzenia. I o to proszę Wysoką Komisję, aby wniosła w tym zakresie poprawkę. Jest to niezbędne dla rzetelnego wykonywania powierzonych w ubiegłym roku rzecznikowi praw dziecka nowych obowiązków.

Wysoka Komisjo, jestem na etapie analizowania aktualnego stanu kadrowego, aktualnej struktury urzędu. W ubiegłym tygodniu dokonałem modyfikacji statutu rzecznika i regulaminu. Praca zespołów merytorycznych, szczególnie zespołu prawa międzynarodowego i zespołu sądownictwa rodzinnego i nieletnich, pozostała w niezmienionej formie ze względu na to, że tam jest najwięcej spraw i to wymaga najwięcej czasu.

Uprzejmie proszę o uwzględnienie mojego wniosku przy opiniowaniu tej części budżetu. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję, Panie Rzeczniku.

Gratuluje odwagi. To jest rzadkość, żeby, będąc w układzie rządowym, zwrócić się do komisji oraz, jak rozumiem, do Wysokiego Senatu o to, żeby poprawkę... To świadczy o odwadze, ale i trosce o swój urząd i wykonywane zadania. Ja chętnie przejmę tę propozycję poprawki w dalszej części, po to, aby ją można było zaprezentować Senatowi. Dziękuję bardzo za to wystąpienie.

Czy są pytania? Nie ma.

W ramach swojego wystąpienia, koreferatu, pan przewodniczący Szymański zada pytanie. Tak?

Proszę bardzo, Panie Przewodniczący. Teraz pan ma głos.

Senator Antoni Szymański:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Zacznę od stwierdzenia, że rzecznik jest niezależnym urzędem, to nie jest stricte układ rządowy, ale... I nie tylko z tego powodu można prezentować swoje poglądy, również w związku z budżetem.

Chciałbym zapytać pana... Rozumiem, że byłby pan rzecznik zadowolony w pełni z budżetu, gdyby była możliwość zatrudnienia tych 10 osób, o których pan mówi. To byłyby etaty prawnicze, związane z realizacją zadań, o których pan mówi, nałożonych przez 2 ustawy, zadań, które rzeczywiście wymagają specjalistycznego wykształcenia, specjalistycznej praktyki. No, tutaj rzeczywiście wymagany jest poziom bardzo wysoki. Czy pan jako rzecznik praw dziecka urzędujący od kilku tygodni nie dostrzegł możliwości zmian w samym urzędzie, które pozwoliłyby na wygospodarowanie środków na te etaty, które są, jak się wydaje, bardzo potrzebne? Czy np. działalność pomocowa w formie telefonu zaufania to jest działalność rzecznika, czy pomocy społecznej? I wiele innych tego typu rzeczy... Urząd nie jest duży i mam świadomość, że tutaj oszczędności są bardzo trudne do osiągnięcia, ale czy pan rozważał sam bądź z zespołem jakieś zmiany w funkcjonowaniu urzędu rzecznika? Dodam tylko, że rzecznik praw dziecka ma kilkunastoletnią praktykę w Polsce i z roku na rok czy z budżetu na budżet wzrasta liczba pracowników w tym urzędzie. Pierwotnie on był planowany jako bardzo mały urząd, który dba o to, żeby propagować prawa dziecka, a dzisiaj on obrasta w nowe funkcje, w nowe zadania i w nowych pracowników. No, w tym kontekście trzeba rozważyć te granice, materię, którą się rzecznik powinien zajmować.

Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo, tak, te pierwsze tygodnie były przeznaczone na to, aby się wdrożyć w działalność pracy urzędu, przeanalizować podstawowe informacje. Ustawodawca w jednej ze zmian w nowelizacji ustawy wprowadził możliwość powołania zastępcy rzecznika. Urząd w porównaniu ze strukturą innych urzędów, które chociażby dzisiaj tutaj mamy, faktycznie nie jest zbyt duży, niemniej ze względu na wagę tych spraw uznano za stosowne, aby taka instytucja powstała. Ja w ubiegłym tygodniu powołałem zastępcę do spraw edukacji, do spraw społecznych. A zatem w ramach już istniejącego budżetu, w ramach już istniejących kompetencji i możliwości finansowych, wygospodarowałem przewidziany w poprzednich budżetach... Jednocześnie uprzejmie zwrócę uwagę, że... Przed 2 laty budżet rzecznika był zwiększony, a w ubiegłym roku, zdaje się, nie był. W tym momencie możliwe było, nazwijmy to, wygospodarowanie tych funkcji związanych z obsługą zastępcy rzecznika do spraw społecznych i edukacyjnych. One z uwagi na wprowadzane reformy edukacji narodowej, reformy społeczne są bardzo istotne. Liczba pism, skarg, interwencji jest bardzo znacząca. Analizuję poszczególne sprawy, tak aby wdrażać się w te nowe dziedziny. Dlatego tutaj, na ile mogłem w tym pierwszym okresie wygospodarować

możliwość wdrożenia nowego specjalisty, bo w zasadzie mój zastępca, pani Maria Urmańska, jest specjalistą od spraw edukacji i spraw społecznych... Na tyle mogłem sobie pozwolić.

Co do telefonu zaufania, to, jak pan senator raczył zauważyć, jest to instytucja taka dodatkowa. Powołany jest odrębny zespół, który obecnie liczy 5, 6 osób. Ponieważ struktura zatrudnienia niestety nie była jednolita, poza pracownikami etatowymi byli też pracownicy na umowach-zleceniach... A zatem tutaj jest pole do weryfikacji i być może ujednolicenia sposobu zatrudniania. Niemniej ja sam, indywidualnie, aby zapoznać się ze specyfiką pracy tego zespołu, badałem te sprawy i byłem w tym zespole w czasie przyjmowania uwag. Jest to tzw. niebieska linia, telefon pomocowy. Są różne telefony pomocowe, być może bardziej znane, ale ten telefon, dziecięcy telefon zaufania, co do którego, nie ukrywam, do czasu, kiedy przyszedłem do urzędu, byłem dosyć sceptycznie nastawiony... Jednakże po tym początkowym okresie, w którym w urzędzie jestem, dostrzegam potrzebę istnienia tej instytucji. W perspektywie najbliższych miesięcy, bo chyba nie byłoby dobrze, aby od razu po miesiącu aż tak radykalne zmiany wprowadzać, tylko może w perspektywie dłuższej... Jak na razie praca państwa w telefonie zaufania mnie przekonała, że jest istotna. Pojawiają się sprawy dotyczące okoliczności, które są nagle, mają miejsce w różnych miejscach Polski, odległych. Niekiedy po takim telefonie, a w zasadzie każdego dnia, można wybrać do 10 spraw, w których należy niezwłocznie zareagować, a przynajmniej wystąpić indywidualnie, na miejscu, do różnego rodzaju instytucji, szczególnie instytucji edukacyjnych czy spraw społecznych, aby sprawę wy badać. Tak że, Wysoka Komisjo, Panie Senatorze, Panie Przewodniczący, mam taki pogląd, że w perspektywie najbliższych miesięcy roku budżetowego będę to weryfikował, natomiast w tym momencie, chociażby z uwagi na zawarte umowy, nie można przeprowadzić tak radykalnej zmiany, aby z tego działu, który obejmuje psychologów, ale nie aż tak wysokiej klasy specjalistów jak ci, którzy będą niezbędni do prowadzenia spraw przed Sądem Najwyższym... Oczywiście nie ujmuję nic psychologom, natomiast kwestia wagi spraw przedstawianych Sądowi Najwyższemu wymaga tego, aby specjaliści, prawnicy, adwokaci, spośród tych 10 osób, o których wnioskowałem, byli w ten sposób, na podstawie nowego budżetu wynagradzani. Jednocześnie podkreślam jeszcze raz, że to jest projekt budżetu wniesiony jeszcze przez urzędującego przede mną pana Marka Michalaka. W tym zakresie ja to popieram po prostu dla zachowania ciągłości i prawidłowej pracy urzędu i realizacji zadań, które powierzył nam parlament i które były uwzględnione w ocenie skutków regulacji w ramach ustaw, które były uchwalane.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Proszę.

Senator Antoni Szymański:

Pozwolę sobie na jeszcze 2 pytania. Jedyna kwestia, jaka jest tutaj problematyczna, to jest kwestia zwiększenia

budżetu na wydatki osobowe z uwagi na ten plan zatrudnienia 10 prawników, jak rozumiem. Tylko to jest... Bo jeżeli chodzi o pozostałą część, to nie ma problemu, jeśli chodzi o zabezpieczenie dotychczasowego działania rzecznika praw dziecka. Chciałbym zapytać o 2 rzeczy. Po pierwsze, jak zostało wyliczone, że to ma być 10 etatów? Czy to nie powinno być 15 albo 8, albo 7 etatów? To po pierwsze.

Po drugie, rzecznik praw dziecka jest jednym z urzędów, które mogą skargę nadzwyczajną przygotować. Może to być również rzecznik praw obywatelskich oraz minister sprawiedliwości. Czy zatem istnieje taka możliwość, żeby tego rodzaju sprawy kierować do ministra sprawiedliwości i do rzecznika praw obywatelskich, którzy, jak sądzę, mają zabezpieczony budżet na te cele i odpowiednią kadrę, pracowników? Czy można np. przejściowo, przez rok, w taki sposób pracować? Tak że te 2 pytania, o liczbę pracowników i o to, w jaki sposób można posiłkować się tym, że 3 różne urzędy są uprawnione w zakresie tej skargi nadzwyczajnej.

Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Może zacznę od drugiego pytania, o przekazywanie skarg, które wpływają. Wczoraj mieliśmy spotkanie z panem rzecznikiem praw obywatelskich, panem Adamem Bodnarem. Warto było się spotkać po tym pierwszym okresie, żeby rozpoznać swoje zakresy działalności, ewentualnej współpracy albo jakichś kontrowersji, które już dostrzeżliśmy. Kwestia przekazywania... Urząd rzecznika praw dziecka, tak jak urząd rzecznika praw obywatelskich czy prokuratora generalnego, w sprawach skarg nadzwyczajnych i skargi kasacyjnej jest urzędem ochrony praw, niezależnym, konstytucyjnym, a jednocześnie z zaufaniem, mam nadzieję, powszechnym. Zasadą, jaką zresztą potwierdziliśmy wczoraj z panem rzecznikiem Bodnarem, jest to, że jeżeli strona zwraca się do konkretnego organu z prośbą, aby w jej imieniu, po rozważeniu wszystkich argumentów, wnieść określony środek zaskarżenia, to jest to obowiązek tego organu. Skoro ja mam takie uprawnienie, to nawet bez tych środków będę do uprawnienie wykonywał, ponieważ to jest związane z zaufaniem strony, podmiotu skarżącego, zgłaszającego się do mnie. To jest w zasadzie tak, jak z zaufaniem do pełnomocnika. W tym przypadku rzecznik praw dziecka, prokurator generalny czy rzecznik praw obywatelskich jest właśnie reprezentantem racji strony. Ustaliliśmy – to nie wynika z jakiegoś przepisu, bo nie ma na to przepisu; jest to kwestia tego zaufania do organu państwa, że skoro ma uprawnienia, to je wykonana – że wykonywać je będziemy osobiście, a nie poprzez inny organ, który ma takie same uprawnienia. I w ten sposób będziemy czynili. Jeżeli nie będzie możliwości podwyższenia budżetu, to trudno – będziemy to łatali na tyle, na ile można. Wysoka Komisja, parlament powołał mnie również z uwagi na to, że wykonuję zawód adwokata. Tak więc tę wiedzę mam. Być może też się zaangażuję w te sprawy. Chodzi o zaufanie do organu, który ma takie zadanie, ba, ma taki obowiązek.

Co do wyliczenia tej liczby, tych 10 prawników, to zostało to oszacowane na podstawie liczby skarg, spraw wpływających, szczególnie w tzw. sprawach haskich, któ-

ra jest szacowana na ok. 200 rocznie, przy założeniu, że w przypadku części z nich będzie konieczne wnoszenie skarg konstytucyjnych. A co do ustawy o Sądzie Najwyższym i skargi nadzwyczajnej do Sądu Najwyższego, to zostało to oszacowane na podstawie oceny skutków regulacji, ponieważ w tym zakresie... Musimy pamiętać o tym, że do Sądu Najwyższego sprawy rodzinne nie trafiają – nie ma izby rodzinnej. W przypadku orzeczeń sądów rodzinnych, w zasadzie wszystkich, do tej pory nie było takiej nadzwyczajnej instancji, więc to jest pierwszy taki nadzwyczajny środek zaskarżenia, który będzie stosowany. To jest czysty szacunek przyjęty na podstawie oceny skutków regulacji przy uwzględnieniu możliwości, jakie być może będzie trzeba...

Ważne jest również odniesienie się do liczebności obecnej kadry, jaka pozostaje w gestii rzecznika. Zespół spraw sądownictwa rodzinnego i nieletnich oraz zespół spraw międzynarodowych w sumie mają teraz ok. 20 pracowników etatowych i 10 osób, jeśli chodzi o radców i adwokatów z kancelarii do spraw... czyli ok. 10 osób tę największą częścią spraw się zajmuje. Dodanie tych 10 pracowników będzie adekwatne i zdaniem rzecznika umożliwi utrzymanie rzetelności wykonywania obowiązków. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Czy pan przewodniczący chce jeszcze dopytać?

Senator Antoni Szymański:

Już nie. Te pytania były po to, żeby również w obecności wszystkich państwa podzielić się wiedzą i tym, jak pan rzecznik widzi kwestię budżetu. Jedyna kontrowersja dotyczy właśnie tego zabezpieczenia budżetu na wynagrodzenia nowych pracowników, 10 nowych pracowników, co faktycznie wiąże się z nowymi zadaniami wynikającymi z 2 ustaw. Wyjaśnienia, które pan rzecznik tutaj przedstawił, są w dużym stopniu przekonujące, a mówią o tym, że ten szacunek wynika z określonej liczby spraw, które dotąd wpływają, jak również z tego, że przesunięcia, o co pytałem, w ramach urzędu ze względu na krótki czas, jaki pan rzecznik sprawuje ten urząd... To będzie mogło być rozważane potem, bo w ciągu tych paru tygodni było to trudne, a zatem trudno zadeklarować w tej chwili jakieś zmiany. Niemniej sugerowałbym, żeby zastanowić się nad zmianami, które dotyczą takiej czystej działalności pomocowej. Bo wydaje mi się, że gdyby urząd szedł w tym kierunku, to może obrastać nie w 10 pracowników, ale w setki pracowników. Tak? W działalności pomocowej można wszystko zmieścić i potrzeby są tutaj przeogromne. Nie jest dobrze, kiedy urząd, który jest, że tak powiem, bardzo określony w swoich zadaniach, podejmuje działania typowe dla pomocy społecznej. To jest taka moja generalna uwaga.

Myślę, że dzięki tej dyskusji, dzięki tym pytaniom również komisja i zaproszeni goście mają świadomość tego, jak wygląda sytuacja budżetu. Jak rozumiem, pan rzecznik nie kwestionuje pozostałych elementów budżetowych i kwestią do dyskusji jest tylko ewentualne zwiększenie środków o ok. 1 milion zł na te 10 etatów. Wobec tego ja tu nie mam nic więcej do dodania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Pan rzecznik chciałby się do tego ustosunkować.
Proszę bardzo.

Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Dziękuję bardzo za te uwagi. I drobne uzupełnienie co do kwestii ustawowych uprawnień rzecznika praw dziecka, a może także obowiązków, ponieważ one odrobinę różnią się od kwestii ustawowych związanych z obsługą rzecznika praw obywatelskich. Zadania rzecznika praw dziecka, liczba pism, odpowiedzi, jakie nawet w drobnych sprawach, w banalnych, ba, nawet niezwiązanych z działalnością rzecznika, muszą zaistnieć... To wynika z przepisu ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka. Na podstawie ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich ten rzecznik, czyli pan Adam Bodnar, może, że tak powiem, segregować sprawy i nie na każdą musi odpowiadać. To wynika z tamtej ustawy. Natomiast w ustawie o Rzeczniku Praw Dziecka jest passus, jest postanowienie, jest przepis, który zobowiązuje mnie do odpowiedzi na każde pismo, każdą interwencję, nawet błahostkę. Niekiedy trudno jest ustalić, czy zawiadamiający w ogóle o coś wnosi, zwłaszcza gdy jest to informacja przesłana drogą mailową, faksem. Nawet nie ma jak tego uzupełnić... To niestety angażuje, wymaga czasu. Być może w najbliższym czasie będę składał prośbę o inicjatywę legislacyjną w tym zakresie, tak aby to zmienić, bo to faktycznie bardzo obciąża urząd. Nie mogę jednak się z tego obowiązku nie wywiązać – tak samo nie mógł mój poprzednik – ponieważ... W trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej padały np. pytania, ile takich spraw wpłynęło, na ile odpowiedziano itp. No i trzeba udzielić pełnej odpowiedzi. Tak że nie można żadnej sprawy pozostawić bez odpowiedzi, grupować ich według ich wagi i części pomijać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.
Pan senator Rulewski chciałby dopytać.
(Brak nagrania)

Senator Jan Rulewski:

...Zawsze bez jakichś nawet minimalnych tarć, a z drugiej strony rozpatrujemy tu budżet rzecznika praw obywatelskich, w sąsiedniej sali...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Rzecznika praw dziecka.)

...rzecznika praw dziecka, a w sąsiedniej sali rzecznika praw obywatelskich. Niestety tak się złożyło, z woli Sejmu, że szczodrość okazana rzecznikowi praw dziecka dotycząca 10 etatów... To wprawdzie nie jest blokada dla inicjatywy rzecznika praw obywatelskich, ale tak się złożyło, że szczodrość Sejmu i nawet komisji, pana przewodniczącego, wskazuje na to, żeby te etaty przyznać...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Prawa dzieci są ważne.)

Ale w ramach tej solidarności między rzecznikami ja bym prosił, aby to ryzyko redukcji, jakie zawisło nad rzecznikiem praw obywatelskich, dotyczące też 10 etatów na sumę – nie tyle etaty, ale w ogóle – 7 milionów... Ja bym prosił, żeby próbować pomóc panu rzecznikowi praw obywatelskich w sprawach, które są...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...spójne lub podobne.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jak to zrobi rzecznik praw dziecka, to należy do jego kompetencji. Ja chciałbym, żeby nie powstało takie przekonanie, iż siła jednego bierze się z upadku drugiego.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dobrze. Dziękuję, Panie Senatorze, za tę sugestię.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

To już może panowie sobie doprecyzujecie po posiedzeniu komisji.

Panie Rzeczniku, skoro pan podtrzymuje swój wniosek dotyczący ewentualnej poprawki, ja chętnie przejmę tę propozycję poprawki, ale w związku z tym, że są określone wymagania, musi pan ją sformułować i wskazać źródło tych środków.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie mówię, że teraz. Mamy na to czas, spokojnie. Ona po prostu musi być doprecyzowana, musi być wskazane źródło, z którego chce pan tę kwotę, że tak powiem, do siebie przenieść. Dobrze?

(Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak: Dobrze.)

Bardzo dziękuję.

(Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak: Dziękuję.)

Czy są jakieś pytania?

W takim razie bardzo dziękuję panu Mikołajowi Pawlakowi, rzecznikowi praw dziecka, za tę prezentację i pozostałym państwu za dyskusję.

Tak że z tym wnioskiem, o którym na końcu sobie rozmawialiśmy...

Uważam, że dyskusja w tej sprawie została wyczerpana.
Dziękuję bardzo.

Witamy pana senatora Libickiego.

(Senator Jan Filip Libicki: Dzień dobry, Panie Przewodniczący.)

Dzień dobry.

I przechodzimy do części 31 „Praca”.

Chciałbym przywitać na posiedzeniu komisji pana ministra Kazimierza Kuberskiego, któremu gratuluję, bo, zdaje się, wczoraj pan został powołany. Tak?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kazimierz Kuberski: Tak, dokładnie.)

To gratulacje i powodzenia.

Chciałbym też przywitać pozostałych przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którzy towarzyszą panu ministrowi.

I oddaję państwu głos. Pan minister czy osoby wskazane?

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Kazimierz Kuberski:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jeśli można, to w celu przedstawienia informacji dotyczących dochodów i wydatków będących w dyspozycji ministra rodziny, pracy i polityki społecznej oddałbym głos pani dyrektor Biura Budżetu i Finansów Marii Kałuskiej.

I pytanie do pana przewodniczącego. Czy możemy zaprezentować poszczególne części – pky od 3 do 9 – łącznie i odbyć wspólną dyskusję, czy oddzielnie...

Przewodniczący Jarosław Duda:

Jeśli macie takie życzenie, to oczywiście możemy to zrobić w ten sposób.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kazimierz Kuberski: To proponowalibyśmy...)

W takim razie pani dyrektor Maria Kałuska ma głos. Proszę bardzo.

**Dyrektor Biura Budżetu i Finansów
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Maria Kałuska:**

Dziękuję serdecznie, Panie Przewodniczący.

Państwo Senatorowie! Panie Ministrze!

Jeśli chodzi o dochody w części 31 „Praca”, to pozostają one na poziomie zbliżonym do poziomowi z roku 2018, niemniej występuje tu niewielki spadek z tytułu spadku zainteresowania produktami ochotniczych hufców pracy. Wobec powyższego dochody zaplanowane są na poziomie 44,7 miliona zł.

Wydatki w tej części kształtują się na poziomie 397,1 miliona zł i są one wyższe w stosunku do wydatków z 2018 r. Wzrost ten wynika głównie z dokonanej w 2019 r. waloryzacji wynagrodzeń o wskaźnik 2,3, jak również z przyjęcia do realizacji nowego zadania, jakim jest dotowanie organizacji pracodawców i pracowników z tytułu składek do międzynarodowych organizacji, których są te organizacje członkami.

Dominującą pozycją w części 31 „Praca” są wydatki ochotniczych hufców pracy, a chodzi o kwotę ponad 250 milionów zł. Pozostałe pozycje dotyczą funkcjonowania urzędu ministra, jak również jednostek podległych ministrowi i nadzorowanych przez ministra rodziny, pracy i zabezpieczenia społecznego, tj. głównej biblioteki pracy, zakładu wydawniczego, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” czy Rady Dialogu Społecznego w zakresie, w którym będą obsługiwani partnerzy społeczni, dla których zwiększono dotacje. Pozostałe wydatki w tej części przeznaczone są na współfinansowanie projektów, jakie realizowane są przez jednostki oraz departamenty ministerstwa w zakresie realizacji projektów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej. Jest to kwota 41,3 miliona zł. W ramach części 31 „Praca” odbywa się realizacja pro-

gramu wieloletniego w zakresie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy. Rok 2019 jest przewidziany jako ostatni rok realizacji czwartego etapu programu na kwotę 20 milionów zł. Znaczącym wydatkiem w części 31 „Praca” jest opłacenie składek do Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz innych organizacji międzynarodowych. Jest to kwota 13,7 miliona zł. Środki europejskie, jakie w tej części zostały zaplanowane, to 1,4 miliarda zł i dotyczą one realizacji przez urząd i refundacji środków do urzędów pracy w zakresie Funduszu Pracy w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój” oraz regionalnych programów operacyjnych.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w ramach wspomnianej waloryzacji o wskaźnik 2,3. Z tego tytułu planuje się w części 31 „Praca” łączne wydatki na poziomie 195,5 miliona zł. Dotyczą one głównie wydatków realizowanych w ramach ochotniczych hufców pracy, w których jest zatrudnionych ponad 3,8 tysiąca pracowników młodocianych.

Plan finansowy Funduszu Pracy. Stan funduszu na początek 2019 r. planowany jest w wysokości 15,3 miliarda zł. Głównie są to środki pieniężne – 15,1 miliarda zł. Planowane przychody szacowane są w wysokości 13,1 miliarda zł. Będą one wyższe w stosunku do przychodów z roku 2018 o 1,2 miliarda zł głównie z tytułu wzrostu wpływu z obowiązkowej składki na Fundusz Pracy. Składka ta jest również głównym źródłem przychodów tego funduszu i jest planowana w wysokości 11,7 miliarda zł. Pozostałe przychody osiągnięte zostaną z tytułu planowanej refundacji wydatków ze środków Unii Europejskiej.

W ramach wydatków tego funduszu zaplanowana została kwota 7,7 miliarda zł. Dominującą pozycją wydatków w ramach planu finansowego są wydatki na obligacyjne formy wsparcia. I tak na zasiłki dla bezrobotnych zaplanowana została kwota 1,8 miliarda zł, na zasiłki przedemerytalne, świadczenia przedemerytalne – 1,5 miliarda zł. Kolejne, mniejsze pozycje to dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne – 150 milionów zł. W ramach planu finansowego Funduszu Pracy ujęta została również pozycja dotycząca pracowniczych planów kapitałowych w kwocie 660 milionów zł. Kwota ta jest przeznaczona na jednorazową wpłatę składki powitalnej. 1 lipca pierwsze zakłady przystąpią do obowiązkowych planów kapitałowych. Stan funduszu uwzględniający zrealizowane przychody i zrealizowane wydatki przewiduje się w wysokości – to jest stan na koniec 2019 r. – ponad 20 miliardów zł.

W zakresie planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przedstawiam następujące dane. Stan funduszu, jaki planowany jest na początek tego okresu, wyniesie 3,7 miliarda zł. Przychody, jakie planuje się osiągnąć w roku 2019, wyniosą 476 milionów zł. Głównym źródłem przychodów będą składki od pracodawców. Pozostałe przychody pochodzą będą np. z odsetek ustawowych i odsetek bankowych, jakie uzyskuje się z tytułu zarządzania środkami na rachunku bankowym.

Wydatki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określone w projekcie ustawy zaplanowane zostały w wysokości 2,8 miliarda zł. Głównym przeznaczeniem tych wydatków będą koszty związane ze

specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych dla lekarzy – ponad 2,2 miliarda zł – realizacja zadań w zakresie refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników. Pozostałe koszty obejmują transfery na rzecz ludności, koszty inwestycyjne. W wyniku zrealizowanych przychodów i zrealizowanych wydatków przewiduje się, że stan Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na koniec 2019 r. wyniesie 1,4 miliarda zł.

Część 44 „Zabezpieczenie społeczne”. Dochody w tej części planuje się w wysokości 340 tysięcy zł i będą to dochody pochodzące głównie z opłat za egzamin na drugi stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz za egzamin na superwizora pracy socjalnej. Dochody pozostają na poziomie zbliżonym do poziomu z roku 2018. Wydatki tej części dotyczą głównie dotacji dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na którą planuje się ponad 745 milionów zł. Wobec ogółu wydatków zaplanowanych w tej części na poziomie 891 milionów jest to ponad 75% wydatków tej części. Pozostałe kwoty, jakie zaplanowane są w ramach części 44, dotyczą zarówno utrzymania urzędu ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, jak również obsługi programów i projektów, jakie będą realizowane przez ministra w obszarze pomocy społecznej, w zakresie programu na rzecz aktywności społecznej osób starszych, jak również projektów realizowanych w ramach środków Unii Europejskiej.

W ramach budżetu środków europejskich w tej części główną pozycję stanowią wydatki w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa”. Na ogólną kwotę 188 milionów wydatki na program pomocy żywnościowej zaplanowane są w wysokości 148,8 milionów zł. Część środków ujęta jest w ramach rezerw celowych. Łączne środki, jakie zaplanowane są na rok 2019 na zakup i dostawę żywności, obejmują kwotę 384 milionów zł. W ramach tej części realizowany jest również Program Operacyjny „Wiedza, edukacja, rozwój”. Kwota, jaka jest na to przeznaczona, łącznie ze środkami ujętymi w rezerwie celowej, wynosi ponad 59 milionów zł. Wynagrodzenia w ramach części 44 również zostały zwiększone o wskaźnik waloryzacji na poziomie 2,3% i wynoszą 23,8 miliona zł. W ramach tej części, tak jak wspomniałam, będą zagwarantowane środki na dotacje celowe, na zabezpieczenie programów w zakresie pomocy społecznej i na realizację programu na rzecz aktywności społecznej osób starszych.

W ramach części 44 pojawił się w projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 plan finansowy Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Z racji startu tego funduszu w 2019 r. stan funduszu na początek roku nie jest planowany. Planowane przychody będą wynosiły 652 miliony zł. Pochodzą one z tytułu składki, jaka będzie wynosiła 0,15 podstawy. O wymiar tej składki zostanie zmniejszona składka na fundusz pracy – z 2,45 do 2,30. W ramach osiągniętych przychodów wydatki zostały zaplanowane na kwotę 490 milionów zł i będą dotyczyły głównie programów rządowych i resortowych. W znikomej części, bo w kwocie ok. 8 milionów, będą to też koszty pozostałe, dotyczące m.in. poboru tej składki. Przewiduje się, że stan funduszu solidarnościowego na

koniec okresu to będzie ok. 160 milionów zł, co pozwoli na przystąpienie do realizacji w kolejnym roku budżetowym przyjmowanych następnie programów w zakresie części 63 „Rodzina”.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Może to za dużo...)

Tak? Za dużo wiedzy? Dobrze.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze. Dziękuję bardzo.

(Rozmowy na sali)

Przewodniczący Jarosław Duda:

...Zróbmy małą przerwę w tym wprowadzeniu przez panią dyrektor. Czy co do tego, co zostało powiedziane przez panią dyrektor, są pytania?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W ramach koreferatu czy przed...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę, proszę bardzo. Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Pierwsze pytanie. W budżecie Funduszu Pracy zawarty jest wydatek na wsparcie PPK. Wspomniała pani, że tak będzie dopiero od lipca. Ustawa mówi, że PPK wchodzi od 1 stycznia, czyli już powinien wejść. Z różnych oficjalnych relacji wynika, że spodziewana jest, przepraszam za zwrot, obsuwa i ten PPK wejdzie dopiero w czwartym kwartale. W związku z tym powstaje pytanie, czy te środki, wzorem innych środków, nie będą zamrożone i czy nie mogłyby być wykorzystane. To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie to jest właściwie pytanie do pana ministra i nawet nie na to posiedzenie komisji, nie na ten dzisiejszy porządek, ale... Czy nie ma pan wrażenia, że ta ustawa nie służy celom, dla których... przepraszam, że ten budżet nie służy ustawie, która została uchwalona? To znaczy, jeśli chodzi o Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, to te utracone świadczenia są obsługiwane w niewielkim stopniu, a jeśli chodzi o Fundusz Pracy, który jest takim polskim substytutem kasy bezrobotnych, to w zaledwie 10% służy wsparciu bezrobotnych, temu bezpośredniemu wsparciu, jeśli chodzi o zasiłki. Notabene te zasiłki wzrastają w setnych części procenta i są najniższe w tej Europie, powiedziałbym, średnio rozwiniętej. To jest drugie pytanie, na które nie musi pan odpowiedzieć, bo to jest pytanie o kształt ustawy. No ale budżet jest pochodną tej ustawy.

I trzecie pytanie. Czy nie uważa pan, że... Ile właściwie wynoszą odsetki od pieniędzy pożyczonych Skarbowi Państwa? Jakie są wpływy do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i do Funduszu Pracy, które przez wiele lat były oprocentowanym zabezpieczeniem dla budżetu państwa? Ile te wpływy wynoszą po latach i w tym roku?

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan minister, pani dyrektor? Proszę bardzo.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Maria Kałuska:

Dziękuję serdecznie.

Tak jak wspomniałam, w planie finansowym Funduszu Pracy zagwarantowana jest kwota na składki powitalne, które będą wypłacane mniej więcej koło października – to będzie pierwsza – w związku z tym realizacja tej ustawy jest zabezpieczona. Ta zmiana została wniesiona w wyniku poprawki, więc zobaczymy ją, gdy wejdzie w życie ustawa. Jeśli zaś chodzi o obawy pana senatora, że nie zostanie wdrożona w pełni, to powiem, że dysponent funduszu ma możliwość przenoszenia środków pomiędzy pozycjami, niektórych samodzielnie, a niektórych za zgodą ministra finansów i z pozytywną opinią Komisji Finansów Publicznych. Korzystamy z tych możliwości w przypadku zwiększenia zapotrzebowania na zasiłki dla bezrobotnych. Tutaj następują pewne procesy związane z brexitem. Być może pojawi się większe zapotrzebowanie na zasiłki i wtedy, jeżeli ta kwota została przeszacowana albo gdy będzie taka potrzeba, będzie mogła być elastycznie przeniesiona na inne zadania.

W zakresie środków, które są oddawane w zarządzanie ministrowi finansów, z racji dużej kwoty, jaka jest na dany okres... Są to roczne kwoty rządu... W przypadku Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ostatnich latach były to kwoty rządu 50 milionów zł, w przypadku Funduszu Pracy dochodziły do 90 milionów. To zależało od stopy oprocentowania... Fundusz Pracy uzyskiwał z tego tytułu znaczne przychody, porównywalne... no, może nie aż tak porównywalne do czasu, kiedy było to ulokowane w bankach komercyjnych... Zmieniła się wysokość stóp procentowych, więc nie można tu porównać lat do lat, ale oprocentowanie jest znaczne i te przychody wzmacniają, zasilają przychody funduszu. W tym zakresie to już... Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Pani Dyrektor.

Ja bym chciał jeszcze dopytać. Fundusz solidarnościowy jest pewnym montażem – to jest montaż tego, co niektórzy nazywają składką, a inni podatkiem od najbogatszych, i Funduszu Pracy. Prawda? Jaka będzie proporcja, jeśli chodzi o wypełnienie tych, jak rozumiem, 652 milionów zł? Ile będzie pieniędzy z funduszu, a ile z podatku? Proszę.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Maria Kałuska:**

Jeśli mogę, Panie Przewodniczący... Kalkulacja co do tych 651 milionów była uwzględniana przy założeniu,

że składka na Funduszu Pracy spadnie z 2,45% na 2,3%. W związku z tym w wyniku zgłoszenia poprawek wpływy z Funduszu Pracy, to jest 651 milionów, zostały zmniejszone o tę kwotę i w funduszu solidarnościowym została dodana pozycja przychodu 651 milionów, ponieważ danina solidarnościowa będzie wpływem funduszu solidarnościowego dopiero w 2020 r.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Macie jakieś kalkulacje...)

Kalkulacja...

(Przewodniczący Jarosław Duda: ...ile będzie z tej składki...)

Ze składki w funduszu solidarnościowym... Składka 0,15% cała będzie traktowana jako przychód funduszu solidarnościowego.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Nie rozumiemy się albo ja nie zrozumiałem. Pani Dyrektor, trzeba zgromadzić tę kwotę, która będzie w funduszu solidarnościowym. Prawda? Jeśli dobrze rozumiem, jedna część to jest Fundusz Pracy, a druga część to są...

(Głos z sali: Składki.)

...składki. No i chciałbym dopytać, czy macie kalkulację albo symulację, ile środków będzie ze składki.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Maria Kałuska:**

651 milionów, czyli 0,15% podstawy od każdego pracownika. Do teraz odliczaliśmy 2,45% jego poborów... Dalej będzie odliczane 2,45%, przy czym 2,3% odprowadzane będzie do Funduszu Pracy, a 0,15% odprowadzone będzie do funduszu solidarnościowego. Oczywiście pracodawca będzie to odprowadzał do ZUS wspólnie, a żeby zmniejszyć pracochłonność tego rozwiązania dla pracodawców i obniżyć koszty tego podziału to ZUS będzie to obliczał proporcjonalnie i wpłacał na rachunek Funduszu Pracy wymiar wynoszący 2,3%, a na rachunek bankowy funduszu solidarnościowego wymiar wynoszący 0,15%. Kalkulacja opierała się tylko na tym, jaki przychód był liczony dla 2,45% i jak została... Proporcja wynosiłaby 2,3% i 0,15%. To była tylko prosta kalkulacja procentowa.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo prosta. Dziękuję, Pani Dyrektor. Rzeczywiście bardzo prosta jest ta kalkulacja. To ja chyba złożę jeszcze zapytanie do ministerstwa w tym zakresie, gdybyście chcieli mi to bardziej wyjaśnić... Dziękuję bardzo.

Doszliśmy do punktu ósmego, część „Rodzina”.

Czy ty, Janku, wygłosisz teraz koreferat do tego, co zostało powiedziane?

(Senator Jan Rulewski: Tak, do tego.)

Proszę bardzo.

(Brak nagrania)

Senator Jan Rulewski:

...Jest bardzo trudny, można by powiedzieć, że zmieniający, bo jeśli chodzi o świadczenia społeczne, o których pani mówi, to one są w miarę stabilne, choć nie odpowiadają temu optymizmowi budżetowemu, gdyż w tym przypadku wzrosty są bardzo małe, czy to na wyżywienie, czy to na pomoc społeczną, czy też na niepełnosprawnych...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale bardzo trudna, Panie Przewodniczący, jest sytuacja tych dwóch pierwszych funduszy, też ważnych, bo one operują olbrzymimi sumami. Pani tu wspomniała, że na koniec roku w Funduszu Pracy gromadzi się kwota 23 miliardów zł i jest to zjawisko permanentne. Z gwarantowanymi świadczeniami jest nieco skromniej, ale i tak gromadzi się tam kwota 1,3 miliarda zł. Co to oznacza, Wysoka Komisjo? To oznacza, że jest złe gospodarowanie funduszem, zważywszy na to, że potrzeby w zakresie rynku pracy, a nawet zabezpieczenia wynagrodzeń nie są zaspokojone. Sama pani mówiła, chociaż tego nie podkreśliła, że nadal jest 1 milion osób bezrobotnych. Można, i trzeba, chwalić się spadkiem bezrobocia, ale trzeba też widzieć w tym milionie bezrobotnych, o których mówi Fundusz Pracy, ludzi trwale bezrobotnych. Jest to odkładanie najgorszego na potem. A jeśli, jak sama pani słusznie zwraca uwagę, brexit może powiększyć tę liczbę, to jest pytanie, czy Fundusz Pracy, który podjął zobowiązania wykraczające daleko poza jego definicję, jest właściwie skonstruowany. Czy nie powinno być rezerw zamiast wydatków? Jakie to są wydatki? No, z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z kwoty tego wykonania, tj. z 2 miliardów 700 milionów, aż 2 miliony 200 w gruncie rzeczy idzie na podwyżki czy też na staże dla służby zdrowia, dla tej służby, dla której praca jest, problemem jest tylko wysokość wynagrodzenia. Ale to nie jest sprawa wynikająca wprost z definicji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. To nie jest zarzut kierowany tylko do pana ministra czy do obecnego rządu, ja również wcześniej podnosiłem tę sprawę i jestem tu konsekwentny. Rozwiązań może być kilka. Skoro nam się gromadzi tyle tego, że tak powiem, tłuszczy, który później w ramach różnych polityk – nie powiem „pokrętnych”, bo nie chcę używać złych słów – jest rozdawany, a który do tego jest jeszcze zabezpieczeniem dla budżetu, działa to jak swoisty bank, który wykupuje obligacje... Pani wspomniała o dobrych procentach. Ale one są znacznie niższe niż w przypadku tego, co wykupują zwykli użytkownicy. Wobec tego jest pytanie, czy nie należałoby zastanowić się nad redefinicją tego funduszu, choćby w taki sposób, żeby czasowo zmniejszyć składkę – jest 0,1 dla funduszu świadczeń gwarantowanych, a 2,45% dla tego funduszu – albo nad tym, czy nie powinno być dalszej intensyfikacji działań w zakresie zmniejszenia bezrobocia. Proszę zauważyć, że... My tutaj występujemy, ja też, niejako w roli uczynnego sąsiada. Ale te pieniądze to nie są pieniądze budżetowe, to nawet nie są przychody budżetu – to są pieniądze, które wpłacają pracodawcy. My w pewnym momencie, nawet dzisiaj, o tym zapominamy i dysponujemy tymi pieniędzmi tak, jakbyśmy byli ich właścicielami. Zresztą to, że pracodawcy składają się na rzecz pracowników, to jest realizacja daleko posuniętej idei solidarności, tymczasem rząd wypłaca te pieniądze na zupełnie

inne cele. No, powiedzmy szczerze, to jest... Nie powiem już, co to jest, ale na pewno coś związanego z socjalizmem, kiedy był jeden kocioł podatkowy, a partia określała, komu dać te pieniądze. Jest to też trochę związane z socjalizmem dlatego, że co do celów ustawa mówi co innego, a budżet mówi co innego. Gorsza jest, powtarzam, sytuacja Funduszu Pracy, w którym... Aha, i teraz tak... Pozostawimy jeszcze przy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, którego wpływy są wynikiem tej właśnie swoistej umowy solidarnościowej między pracownikami i pracodawcami. Otóż wpływy z tego tytułu wynoszą 476 milionów. Wysoka Komisjo, na cele tej ustawy wydaje się, tak sensu stricto, czyli aby zagwarantować świadczenia pracownicze, zaledwie 135 milionów, czyli 1/3 wpływów idzie na zabezpieczenie definicyjne ustawy. Inne wydatki to, jak już powiedziałem, wskazałem... Sądzę, że są jeszcze inne, o których państwo tutaj nie piszecie, np. związane z tym, że ten fundusz jest taką kasą zapomogowo-pożyczkową dla rządu na różne cele, niezwiązane z istotą tego funduszu. Polega to na zaborze pieniędzy pracodawcom na cele polityczne, choćby nawet słuszne. Podobnie jest w przypadku Funduszu Pracy, do którego składka wynosi już 2,45% i od lat nie była zmieniana. Ona spowodowała kapitalizację tych pieniędzy do poziomu 23 miliardów zł, czyli kosztów 500+. Można by powiedzieć: rozdać 500+. Co więcej, te pieniądze tak się rozdaje.

Wspomniała pani tutaj o PPK. Te pieniądze mają służyć PPK, mają służyć funduszowi solidarnościowemu, bliżej nieokreślonemu, niedokładnie określonymu. A przecież budżet też jest jakimś pojęciem solidarnościowym, podatki, które się płaci, służą innym celom. Tu powstała taka efemeryda, to jest w budżecie solidarnościowym będzie jeszcze okienko solidarnościowe, a w tym solidarnościowym jeszcze inne solidarnościowe i to ma wspierać niepełnosprawnych. To jest słowo „solidarność” do trzeciej potęgi, czyli lipa, bo tymi pieniędzmi dysponuje jeszcze urzędnik, w sposób dowolny, choćby i z dobrą intencją.

Moje wnioski zmierzają do tego, żeby nie przyjmować tego budżetu, jako odbiegającego od zasad państwa prawa, jako efemerydy, która nie odpowiada zasadom państwa prawa i jest zaborem pieniędzy przeznaczonych na zupełnie inne cele, w głównej części.

Pan senator Augustyn w stosunku do drugiej części, powiedziałbym, że umiarkowanie zbudowanej, też ma zastrzeżenia... Mówimy o budżecie dotyczącym polityki społecznej. Tak? Rodziny.

(Rozmowy na sali)

(Przewodniczący Jarosław Duda: Nie, jeszcze... Nie, nie.)

Nie, przepraszam...

Przewodniczący Jarosław Duda:

Panie Senatorze, teraz omawiał pan uwagi do punktu siódmego.

(Senator Jan Rulewski: Tak.)

Część „Rodzina” jeszcze nie była prezentowana, zatem...

(Senator Jan Rulewski: Nie.)

...proszę wrócić do punktu nr 7.

(Senator Jan Rulewski: Zabezpieczenie społeczne?)

Tak jest. Czyli pan omawiał, i proszę, żeby pan dalej omawiał, w zastępstwie pana senatora Augustyna, bo tak się panowie umówiliście, kwestię...

(Senator Jan Rulewski: Część 44.)

...zabezpieczenia społecznego, czyli część 44.

(Senator Jan Rulewski: Tak.)

Proszę.

Senator Jan Rulewski:

Dziękuję za zwrócenie uwagi. Uważałem, że taka osoba jak przewodniczący nie jest potrzebna, ale od tej chwili zmieniam zdanie i...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Jest pan bardzo łaskawy. Dziękuję, Panie Senatorze. To naprawdę... Taka uwaga z pana ust to jest w ogóle genialna.)

Rzeczywiście, pan senator Augustyn pochylił się nad tym budżetem, który został postawiony bardzo skromnie, można by powiedzieć, że wbrew temu optymizmowi budżetowym, a zwłaszcza poprzedniej części, w której występuje olbrzymia nadwyżka środków, chyba jedyna w budżecie. Tu pan senator stawia pytanie, dlaczego te środki na ubezpieczenie społeczne wzrastają o zaledwie 0,8%, a więc poniżej inflacji i poziomu płac, skoro szereg ustaw odwołuje się właśnie do inflacji lub do poziomu płac. Skąd ta obstrukcja? Pomoc żywnościowa to taka rzecz, która jest naszą dumą, bo jest takim dodatkowym bezpiecznikiem, zwłaszcza w szkołach. Pamiętam, że padała kwota 500 milionów zł, a teraz ona spadła do 384 milionów i to są głównie środki Unii Europejskiej. Jest pytanie, jak jest wykonany budżet tego projektu europejskiego.

Wsparcie działalności osób niepełnosprawnych, integracja cudzoziemców. Czy wszystko zostało zrobione? Czy te nakłady są większe, czy mniejsze niż w ubiegłych latach? Wzrasta znacznie działalność badawczo-rozwojowej instytucji... Ze względu na konieczność prowadzenia działań związanych z przemocą w rodzinie... Jednocześnie ze wzrostem przestępczości... Jest pytanie, czego będą dotyczyć te badania. Czy one są spójne?

Jak wiadomo, w zakresie pomocy społecznej, zabezpieczenia społecznego działają różne rady, które wzmacniają konsultacyjną pozycję społeczeństwa. Pan senator Augustyn pyta, dlaczego pominięto co do wydatków Radę do spraw Polityki Senioralnej, działającą przeciw na poziomie krajowym i samorządowym, która jest godną instytucją ustawową. Na zwalczanie przemocy w rodzinie przeznaczono 3 miliony zł. Jest to, powiedziałbym, coś, co jest przedmiotem zainteresowania rządu dobrej zmiany. Jest to zjawisko naganne, zjawisko, powiedziałbym, rzadkie w wielu krajach, a u nas na poziomie 3 milionów zł jest... Ja przy okazji się wtrączę i powiem, że gdy nieobecna już pani minister referowała w sprawie przemocy ekonomicznej, to wówczas powiedziano mi, że tej kwestii nie ma w ustawie. No, jak nie ma tego w ustawie, to też nie ma wydatków na zwalczanie przemocy ekonomicznej, a do tego wzywa nas konwencja o przemocę w rodzinie, zwłaszcza wobec kobiet. A więc tutaj słuszna jest uwaga pana senatora, że te 3 miliony zł to jest mała suma.

Wykluczenie społeczne – zjawisko, które nie jest dość rozpoznane, ale wszyscy dotykamy tego na co dzień.

Tragiczne wydarzenia, które miały miejsce, są wprost związane ze swoistym wykluczeniem społecznym. Mówiono, że ktoś powiedział, że było bardzo źle, że nie miał z czego żyć. To wywołuje te skutki kryminalne.

Wreszcie to, czym jesteśmy zainteresowani my wszyscy, to jest fundusz PFRON. Pan senator Libicki pewno będzie mnie strofował, że wypowiedź pana Augustyna i moja jest taka skromna...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Ale to nie jest ta część, to jest taki mały wtret.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Aha, przepraszam.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Jeśli chodzi o Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, to będziemy to omawiać później.

(Senator Jan Rulewski: Dobrze. Przepraszam.)

Widzi pan, znowu przydaje się przewodniczący, Panie Senatorze. Proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Senator Jan Rulewski: Ale może po to, żeby nie zapomnieć.)

Dobrze, ale proszę do brzegu. Bardzo proszę.

Senator Jan Rulewski:

Aha, osoby starsze. Tak? Jeśli to można... Rozdział 85395 „Aktywność osób starszych”. Wielką usługą pana senatora Augustyna jest to, że przeprowadza szerego zakrojone plany. Tu przewiduje się tylko 40 tysięcy zł. No, powiedziałbym, że to jest kieszonkowe pana ministra.

(Głos z sali: Milionów.)

(Przewodniczący Jarosław Duda: Milionów.)

Milionów? Przepraszam. Znowuż pan przewodniczący...

(Głos z sali: ...tysięcy.)

Milionów. Ale to też jest kieszonkowe ministerstwa. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję panu senatorowi za jego wkład i...

(Senator Jan Rulewski: A ja panu przewodniczącemu za korekty.)

Proszę, zawsze do dyspozycji.

...I za to, że pan przejął tę koreferacyjną część pana senatora Augustyna.

Rozumiem, że pan minister, pani dyrektor czy pozostali pracownicy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej chcieliby się odnieść do tego, co zostało powiedziane. Jeśli tak, to proszę, jeśli nie, to nie.

Proszę bardzo, Pani Dyrektor.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Maria Kałuska:

Panie Przewodniczący, jeżeli można... W części 44 wydatki wzrosły, a pan senator wspominał, że zmalały.

Ogółem wzrosły. Ja już mówiłam, że powodem tego była też ta część wynagrodzeniowa. Tutaj jest wzrost.

Rada do spraw Polityki Senioralnej jest w części 63, w związku z tym być może nie jest tutaj wymieniona. W zakresie programu na rzecz osób starszych realizowana jest zgodnie z harmonogramem wynikającym z uchwały powołującej ten program... Corocznie jest tu 40 milionów. Obsługując finansowo te programy, widzimy, że jest taka jakby... Na poziomie wydolności samorządu do przyjęcia tych środków i do obsługi tych programów...

Jeśli chodzi o programy, o których wspomniał pan senator, realizowane przez instytut, to powiem, że jest to kwota tylko częściowo realizowana właśnie przez ministerstwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a dotycząca badań eksperckich. Reszta zadań realizowana jest w zakresie budżetu wojewodów, które pozwolę sobie omówić w dalszej części.

W zakresie tych programów z zakresu pomocy społecznej jest też wspomniany tutaj program, który był szacowany na 3 miliony. W ramach tych programów te kwoty są realizowane corocznie na tym samym poziomie, tak że tutaj ta kwota nie zmalała, nie wzrosła, utrzymany jest poziom, o ile pamiętam, na pewno z 5 poprzednich lat, nie nastąpił spadek. To tak bardzo ogólnie, bo szczegółowe informacje już padały. Ja nie zauważyłam w konstrukcji budżetu zmian w stosunku do poprzednich lat.

(*Senator Jan Rulewski:* Mam takie pytanie. Dlaczego nie ma optymizmu w tych...)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dobrze. Pan senator zauważył, pani dyrektor nie zauważyła. W opinii wyrazimy swoje zdanie na ten temat. Dziękuję bardzo.

Jesteśmy, przypomnę, po zrealizowaniu części 44, ale też po omówieniu planu finansowego solidarnościowego funduszu wsparcia.

Przechodzimy do punktu ósmego – „Rodzina”, część 63.

Bardzo proszę. Pan minister? Pani dyrektor? Koreferentem będzie pan senator Ryszard Majer.

Proszę bardzo.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Maria Kałuska:

Dziękuję serdecznie.

Panie Przewodniczący, w tej części wydatki zostały zaplanowane na 12,7 miliona zł. Jest to nieduża kwota, dotycząca głównie obsługi zadań w zakresie Karty Dużej Rodziny, utrzymania systemów informatycznych obsługujących obszar rodziny i utrzymania kosztów funkcjonowania urzędu. W ramach tej kwoty planowane są również dotacje na poziomie 1,5 miliona zł na rzecz organizacji pozyskujących partnerów Karty Dużej Rodziny. Środki, które są zaplanowane w tej części, są uzupełniane przez środki pochodzące z rezerw celowych na wydruki, na obsługę zadań systemu związanego z Kartą Dużej Rodziny. Dziękuję serdecznie. To jest krótka część.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Są pytania? Na razie nie słyszę.

Pan senator Ryszard Majer. Bardzo proszę.

Senator Ryszard Majer:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Referat pani dyrektor był bardzo skromny, bo dotyczy tylko 12 milionów, i mój koreferat nie będzie odbiegał od tych ram. Rzeczywiście, w skali ministerstwa rodziny ta kwota nie jest bardzo duża, chociaż jest istotna, bo ma na celu, przynajmniej w tej części dotyczącej ponad 4 milionów, wspierać Kartę Dużej Rodziny, program zapoczątkowany kilka lat temu i realizowany obecnie. W tym obszarze kwotowym rzeczywiście nie ma większych zmian, ponieważ wydatki są na takim poziomie, jak w latach ubiegłych, niewielkie zmniejszenia albo wzrosty są spowodowane bardzo oczywistymi elementami. Tak więc tu nie wnoszę zastrzeżeń. Pozwolę sobie zapytać przedstawicieli ministerstwa rodziny o samą Kartę Dużej Rodziny. Czy jest jakaś dynamika rozwoju tego programu? Bo zakładamy środki mniej więcej porównywalne, na tym samym poziomie, to jest równo 100%, co w 2018 r. Czy ten program jakoś się rozwija? Czy zwiększa się liczba beneficjentów programu, czy zakłada się, że ona będzie na tym samym poziomie, co w roku 2018? Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, proszę się odnieść do wygłoszonego przed chwilą koreferatu.

Naczelnik Wydziału Budżetu, Analiz i Sprawozdawczości w Departamencie Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Paweł Stanilewicz:

Dzień dobry państwu.

Jeśli chodzi o Kartę Dużej Rodziny, to powiem, że obserwujemy dynamiczny wzrost liczby partnerów i liczby osób, które chcą korzystać z tego programu. W 2018 r. na program zabezpieczono 24 miliony zł, a w roku 2019 – 36 milionów zł, czyli o 12 milionów więcej. To jest związane głównie z dodatkowym zapotrzebowaniem, jeśli chodzi o rodzinę, oraz pojawieniem się nowej kategorii rodzin, tzw. starszych rodziców, tych, którzy mają trójkę dzieci, ale te dzieci już są dorosłe. W tym roku będą wydawane karty dla takich rodzin i już teraz mamy informacje o tym, że jest na nie bardzo duże zapotrzebowanie, rodzice dorosłych dzieci z rodzin wielodzietnych bardzo chcą korzystać z tego programu.

Jeśli chodzi o liczbę partnerów, to sytuacja jest taka, że w 2015 r. było 1 tysięcy 200 partnerów, a obecnie jest 5 tysięcy partnerów. To jest dosyć dynamiczny wzrost. To

jest związane też z tym, że od pewnego czasu, jeśli chodzi o pozyskiwanie partnerów, całym programem zarządza organizacja pozarządowa wybierana w konkursie. To też dynamizuje cały proces. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję.

(*Senator Ryszard Majer: Dziękuję.*)

Dziękuję, Panie Senatorze.

Rozumiem, że omówiliśmy część 63 „Rodzina” i przechodzimy do części 83 „Rezerwy celowe”. Proszę o referowanie.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Maria Kaluska:

Dziękuję serdecznie.

Panie Przewodniczący, ponieważ rezerwy celowe stanowią uzupełnienie budżetu wojewodów w odpowiednich obszarach, to pozwolę sobie zaprezentować te 2 kwestie łącznie.

W dziale „Pomoc społeczna” – to jest dział 852 – dochody zostały zaplanowane na poziomie 15,1 miliona zł. Są to dochody z tytułu odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia, odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze. W zakresie wydatków na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej na 2019 r. zaplanowano kwotę prawie 5 miliardów zł. Z tego bezpośrednio w budżetach wojewodów w dziale 852 zaplanowano kwotę 3,8 miliarda zł i jest to kwota, która dotyczy: dofinansowania działalności całodobowych domów pomocy społecznej – ponad 848 milionów; dofinansowania wypłat zasiłków stałych – 727 milionów; prowadzenia gminnych i powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 679,9 miliona zł. Kolejne pozycje są związane z zasiłkami okresowymi, dofinansowaniem działalności ośrodków pomocy społecznej, pomocą w zakresie żywienia, jak również...

(*Przewodniczący Jarosław Duda: Przepraszam bardzo panią dyrektor: czy są tutaj środowiskowe domy samopomocy?*)

Tak, o zasięgu... Czy powiedzieć, jaka kwota...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Są tu też środki na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie czy, pan senator Rulewski wcześniej o tym wspominał, na pomoc dla cudzoziemców. W dziale „Pomoc społeczna” wydatki w stosunku do roku 2018 są wyższe o 59 milionów zł.

Uzupełnieniem wydatków w budżetach wojewodów są środki zawarte w rezerwach celowych. Te wydatki oszacowano na kwotę 1,2 miliarda zł. Środki takie ujęte są w poz. 25, czyli środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej, i jest to 943,5 miliona zł. W poz. 27, to znaczy środki na realizację wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, jest kwota 200 milionów zł. Wraz ze środkami z budżetu wojewodów w wysokości 350 milionów jest tu kwota na poziomie z 2018 r., to jest

550 milionów. W poz. 28 „Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” zaplanowano kwotę 2,1 miliona zł. Kwota ta stanowi uzupełnienie wydatków ujętych w budżetach wojewodów. Łącznie z wydatkami w budżetach wojewodów kwota zaplanowana na ten cel wynosi 22,4 miliona zł. Łączne wydatki w budżetach wojewodów i rezerwach celowych na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej są wyższe w stosunku do roku 2018 o 0,25 miliarda zł.

W dziale 853 „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” zaplanowano dochody na poziomie 27,6 miliona zł i są to dochody z tytułu opłat za wydanie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych. Na realizację zadań przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 143,1 miliona zł, z tego w dziale 853 zaplanowano 95,3 miliona zł na działania zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, a w rezerwie celowej w poz. 38 zaplanowano środki na dofinansowanie zadań wykonywanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, na realizację karty parkingowej, na realizację legitymacji dla osób niepełnosprawnych w kwocie 47,8 miliona zł, która stanowi uzupełnienie w trakcie roku wydatków wojewodów. Łączne wydatki na realizację zadań w tym dziale są wyższe o 5,6 miliona zł w stosunku do roku 2018.

W dziale „Rodzina” dochody zaplanowano na poziomie 300 milionów zł i dotyczą one przede wszystkim należności ściągniętych od dłużników alimentacyjnych. Na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej w roku 2019 zaplanowano łączną kwotę 36,5 miliarda zł, z tego w dziale 855 w budżetach wojewodów zaplanowano kwotę 34,1 miliarda zł. Kwota ta dotyczy głównie programu „Rodzina 500+” – 21 miliardów. Na realizację tego programu, łącznie ze środkami ujętymi w rezerwie celowej, jest przeznaczona kwota 21,5 miliarda zł. Na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w budżetach wojewodów zaplanowano kwotę 12 miliardów zł. W ramach tej kwoty ujęte są również środki na jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tysięcy zł w ramach programu „Za życiem”. Na wspieranie rodziny i realizację zadań w ramach rządowego programu „Dobry start” w budżetach wojewodów i w ramach rezerw celowych zaplanowano kwotę 1,4 miliarda zł. Na zadania z zakresu opłacania składek za ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne zaplanowano kwotę 100 milionów zł. Pozostałe wydatki, w mniejszym zakresie kwotowym, obejmują: koordynację systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń wychowawczych i świadczeń rodzinnych – jest to kwota 36,2 miliona zł; działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z przeznaczeniem na finansowanie pobytu dzieci cudzoziemców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 56 milionów zł.

Tylko w rezerwach celowych na zadania w obszarze rodziny zaplanowano kwotę 2,4 miliarda zł. Są to m. in. środki na realizację zadań związanych z Kartą Dużej Rodziny. Kwota zaplanowana w rezerwach to jest ponad 36 milionów zł i dotyczy: sfinansowania ulg w przejazdach środkami transportu zbiorowego – zaplanowana na ten cel kwota wynosi 19 mi-

lionów zł; sfinansowania ulg w opłatach paszportowych – 8,2 miliona zł; wydatków na wydruk, na obsługę wydawania wniosków o kartę, na utrzymanie rozwoju systemu informacyjnego obsługującego Kartę Dużej Rodziny. Jednocześnie na obsługę tego systemu ujęte były środki, tak jak wspominałam, w ramach części 63 „Rodzina”. W poz. 34 na realizację świadczeń rodzinnych i na inne zadania wynikające z innych ustaw, w tym z ustawy „Za życiem” zaplanowano środki w wysokości 1,1 miliarda zł, które są uzupełnieniem 12 miliardów zaplanowanych w budżetach wojewodów. Na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym na prowadzenie ośrodków adopcyjnych i finansowanie pobytu dzieci cudzoziemców w pieczy zastępczej, zaplanowano kwotę 91,3 miliona zł. W stosunku do roku 2018 jest to wzrost o 9,7 miliona zł, a wzrost tych wydatków wynika z finansowania kosztu powrotu z zagranicy polskich dzieci umieszczonych w polskiej pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia zagranicznego sądu. W rezerwie w poz. 58, czyli na realizację ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, zaplanowano kwotę prawie 250 milionów zł. Ponadto w planie finansowym Funduszu Pracy ujęta jest kwota 200 milionów zł, tym samym na program „Maluch +” przewidziana jest kwota prawie 450 milionów. W poz. 77, na realizację pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ujęta jest kwota stanowiąca ewentualne uzupełnienie wydatków wojewodów w zakresie programu 500+. Łączne wydatki ujęte w budżetach wojewodów i w rezerwach celowych na 2019 r. w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej są niższe w stosunku do roku 2018, a spadek ten wynika z mniejszych wydatków, jakie zaplanowane są na program 500+.

W innych rezerwach celowych, które stanowią uzupełnienie zarówno budżetu wojewodów, jak i urzędu ministra do spraw zabezpieczenia społecznego, rodziny oraz ministra zdrowia, też ujęte są środki z tego zakresu, np. w poz. 43 dedykowanej wsparciu rodzin w ramach programu „Za życiem”. Tu ujęta jest kwota prawie 200 milionów, która stanowi uzupełnienie środków zawartych w innych rezerwach, jak również w budżetach poszczególnych dysponentów na realizację tego programu. W poz. 55, środki na realizację programu wieloletniego „Senior+”, ujęta jest kwota 80 milionów. Jest to kwota wynikająca z harmonogramu programu, na który łącznie, w latach 2015–2020, przewidziano kwotę 340 milionów zł. W ramach rezerwy z poz. 79 ujęto środki na uzupełnienie środków na wypłatę i waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczenia uzupełniającego. Jest to kwota 1,1 miliarda zł. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Przed koreferatem pani przewodniczącej Bogusławy Orzechowskiej będą pytania albo szansa na zadanie pytań. Pierwszy jest pan przewodniczący Szymański. Proszę.

Senator Antoni Szymański:

Pani Dyrektor, chciałbym zapytać o zmniejszenie kwot na program 500+. Z czego to wynika? Mówiła pani o... Bardzo proszę o odpowiedź.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Naczelnik Wydziału Budżetu, Analiz i Sprawozdawczości w Departamencie Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Paweł Stanilewicz:

Jeśli chodzi o program 500+, to sytuacja jest taka. W roku 2018 na ten program było 24,5 miliarda, obecnie jest 21,5 miliarda. Jeśli chodzi o rok 2018, to powiem, że wychodzi nam, że te wartości z wykonania były nieco zawyżone, dzieci tyle nie było. Z uwagi na spadek liczby dzieci na rok 2019 jest przeznaczony 21,5 miliarda. Należałoby to łączyć z wydatkami na program „Dobry start”, ponieważ w roku 2018 pozyskano 1,5 miliarda środków z programu i łącznie z tymi wartościami kwoty na rok 2018 i rok 2019 są porównywalne.

Senator Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Jeśli mogę kontynuować, to zapytam o następującą sprawę. Pojawiały się głosy, w tym z ministerstwa rodziny, co do tego, że należy podwyższyć kryterium dochodowe na pierwsze dziecko, no i Fundusz Alimentacyjny. Z tego budżetu nie wynika, że w bieżącym roku jest projektowane tego rodzaju rozwiązanie. Czy tak?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kazimierz Kuberski:

Obecnie nie są prowadzone żadne prace zmierzające... *(Przewodniczący Jarosław Duda: Ale pani minister mówi, że kryterium dochodowe będzie podniesione z ośmiuset...)*

To są zapowiedzi.

Przewodniczący Jarosław Duda:

To są zapowiedzi. To ja dopytam. Mówił pan o tym, że jest mniejsza liczba urodzin...

Naczelnik Wydziału Budżetu, Analiz i Sprawozdawczości w Departamencie Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Paweł Stanilewicz:

Mówiłem o tym, że generalnie dzieci do osiemnastego roku życia jest troszeczkę mniej. Jeśli chodzi o liczbę urodzeń w roku 2019, to powiem, że prawdopodobnie będzie to o 10 tysięcy mniej niż... Tak czy inaczej od wejścia programu 500+ nadal jesteśmy powyżej 40 tysięcy od maksymalnego scenariusza, jaki zakładał Główny Urząd Statystyczny, a od scenariusza średniego – 130 tysięcy. Tak że ta sytuacja demograficzna w jakiś tam sposób jest poprawiana przez ten program. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

W jakiś tam sposób. Ale co do tego programu to jednym z podstawowych czynników, które miały być z nim związane, miał być efekt prodemograficzny. Zgadza się pan?

**Naczelnik Wydziału Budżetu,
Analiz i Sprawozdawczości
w Departamencie Polityki Rodzinnej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Paweł Stanilewicz:**

Tak. Te 40 tysięcy to na pewno jest wartość. W dalszych latach trzeba będzie analizować te wartości. Zobaczymy. W ocenie skutków regulacji była mowa o 10 latach, jeśli chodzi o tę ocenę. Tak że jeśli chodzi o ocenę, to jest troszeczkę za wcześnie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Ja tylko pamiętam, że ogłoszono, że ten efekt zwiększenia dzietności poprzez program 500+ już powstał, a okazuje się, że rzeczywistość jest nieco inna. Ale to jest sprawa na inną dyskusję. Dziękuję bardzo.

Moje drugie pytanie, do pani dyrektor czy do pana ministra, brzmi: gdzie jest zlokalizowany, w której części program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”? Bo albo nie...

**Naczelnik Wydziału Budżetu,
Analiz i Sprawozdawczości
w Departamencie Polityki Rodzinnej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Paweł Stanilewicz:**

W świadczeniach rodzinnych.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Świadczenia rodzinne. Dobrze.)

W 2019 r. będzie o 0,3 miliarda więcej niż w roku 2018.

Jeśli chodzi o wypłaty świadczenia w wysokości 4 tysięcy, to ta wartość oscyluje w granicach 400 miesięcznie i ona się nie zmienia.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Ilu?)

400 świadczeń miesięcznie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

400 świadczeń. A proszę mi przypomnieć, jaka jest cała kwota przeznaczona na ten program. Pamiętacie?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No w projekcie, to znaczy w budżecie na 2019 r.

**Naczelnik Wydziału Budżetu,
Analiz i Sprawozdawczości
w Departamencie Polityki Rodzinnej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Paweł Stanilewicz:**

Ja powiedziałem o tej części związanej z programem „Za życiem”, która jest związana z wypłatą 4 tysięcy.

(Przewodniczący Jarosław Duda: To ile to jest?)

To jest ok. 20 milionów w świadczeniach. Ale mówię tylko i wyłącznie o świadczeniu związanym z wypłatą 4 tysięcy.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Dobrze, ale ja chciałbym dopytać, ile to jest w całości.)

**Dyrektor Biura Budżetu
i Finansów w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Maria Kaluska:**

Panie Przewodniczący, program realizowany jest zarówno ze środków ujętych w budżecie państwa, jak i ze środków ujętych w ramach funduszy celowych, na przykład Narodowego Funduszu Zdrowia, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy, gdy to zadanie jest tożsame ze wsparciem zadań, jakie realizują te fundusze. Rocznie przewidziane jest ponad 600 milionów na realizację tego programu. Na rok 2019 środki na ten cel z budżetu państwa zawarte są głównie w rezerwie w poz. 33, gdzie ujęta jest kwota prawie 200 milionów. Środki z tytułu realizacji zadań np. na rzecz pomocy społecznej ujęte są również w rezerwach tematycznych, np. w rezerwie w poz. 25, która dotyczy pomocy społecznej, czy w rezerwie w poz. 34, gdzie ujęte są środki na jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tysięcy, jest też jeden z komponentów w ramach programu „Maluch +”, na który zgodnie z OSR przewidziano kwotę 15 milionów zł. Tak że łącznie to jest kwota ponad 600 milionów, z tego w budżecie państwa na rok 2019 przewidziano prawie 300 milionów. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo za tę odpowiedź, ale już widzę, że w tym zakresie będziemy musieli podyskutować na specjalnie w tym celu zwołanym posiedzeniu komisji.

Skoro już jestem przy głosie i zanim oddam głos pani senator Orzechowskiej, chciałbym zapytać, jak jest w ramach tego programu rozwiązywany... Inaczej. Zapewnienie dotyczące utworzenia środowiskowych domów samopomocy dla osób z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną... W związku z tym, co się ostatnio pojawiło w przestrzeni publicznej, to jest informacja, że to zadanie nie będzie realizowane... Czy państwo to potwierdzacie? Mam przed sobą m.in. artykuł prasowy, ale też wypowiedzi przedstawicieli różnych organizacji, którzy są bardzo mocno zaniepokojeni tym, że tego typu środowiskowe domy samopomocy dla osób z autyzmem – a taka była zapowiedź, bardzo mocno podnoszona, minister rodziny, pracy i polityki społecznej, pani Rafalskiej, dotyczyła pomocy osobom z niepełnosprawnościami, w tym przypadku z autyzmem – nie zostaną zrealizowane. Środowisko jest mocno zaniepokojone. Mówiąc krótko: czy są na to środki? Bardzo proszę o odpowiedź.

(Brak nagrania)

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Justyna Pawlak:**

...W kwocie 7 milionów 247 tysięcy na uruchomienie nowych środowiskowych domów samopomocy. Poza tym w budżetach wojewodów są zabezpieczone środki na zwiększenie do 30% kwoty dotacji teź dotacji na osoby ze środowiskowych domów samopomocy ze sprzężeniami. Ta kwota dotacji na jednego uczestnika wynosi łącznie 2 tysiące 278 zł. Wzrost kwoty dotacji na uczestnika środowiskowego domu samopomocy o 30% jest zabezpieczony w budżetach wojewodów.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję. Podrażmy jeszcze przez chwilę ten temat, ponieważ środki rzeczywiście są, ale systemowego rozwiązania nie ma. Nie ma domów dla osób z autyzmem. Potwierdza to pani, prawda? Panie Ministrze? Pan jeszcze nie wie, bo pan od wczoraj jest... To rozumiem.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Justyna Pawlak:**

Jeszcze trwa wypracowywanie pewnych rozwiązań, ale są też prowadzone rozmowy na temat tego, czy środowiskowe domy dla osób ze sprzężeniami lub dla autystyków... W jaki sposób ma to być... Chodzi o to, czy to ma pójść drogą rozporządzenia, czy to będzie wprowadzone poprzez program.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dobrze. Konkludując: nie ma systemowego rozwiązania w tym zakresie i nie jest to spójne z zapowiedzią dotyczącą... Mnie to bardzo niepokoi. Środowisko rodziców i wszystkich zainteresowanych jest bardzo zaniepokojone, mnie też to niepokoi i nie mogę tego przyjąć jako rzecz, która jest zgodna z zapowiedziami. Dziękuję za te odpowiedzi.

Poproszę panią senator Bogusławę Orzechowską o koferat.

Senator Bogusława Orzechowska:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Projekt ustawy budżetowej na rok 2019 ogółem w częściach 85 i 83 uwzględnia: skutki finansowe wynikające ze zmiany w poziomie finansowania ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i wzrost od 1 stycznia średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy z 230%

na 250% kryterium dochodowego przysługującego osobie samotnie gospodarującej; skutki finansowe wynikające ze zmiany kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych w pomocy społecznej; skutki finansowe podwyższenia średniomiesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika ŚDS o 30% dotacji obowiązującej w roku 2019, dotyczące uczestników ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi – to jest to, o co pytał pan przewodniczący – którzy posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy ze strony innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji; wydatki na kontynuowanie wsparcia gmin w realizacji zadania własnego, tj. świadczenia usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+”; wyższe w stosunku do roku 2018 wydatki na realizację zadań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zgodnie z załącznikiem nr 2 do tego programu.

W ogólnym wyliczeniu poziom i struktura, dynamika wydatków budżetowych na pomoc społeczną, według informacji, którą mam... Doszło tu do wzrostu o 5% w stosunku do 2018 r. Jest spadek środków na zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, to jest spadek o 5 milionów 761 tysięcy, i spadek na zasiłki stałe – o 544 tysiące. Tym, co mnie zaniepokoiło podczas opracowywania tego działu, jest fakt, że jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej, chodzi tu o rozdział 85220, zostały zakwalifikowane tylko, jeśli chodzi o wojewodę mazowieckiego, bo tylko ten wojewoda przedstawił... Chciałabym się dowiedzieć, czy inni wojewodowie zgłaszali wnioski w tej dziedzinie. Jeśli tak, to czy wynika to z braku zainteresowania, czy z braku możliwości?

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo proszę o odpowiedź.

**Naczelnik Wydziału Statystyki i Budżetu
w Departamencie Pomocy
i Integracji Społecznej
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej
Barbara Leńiewska:**

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące zakwalifikowania tylko i wyłącznie przez wojewodę mazowieckiego wydatków w rozdziale 85220, to powiem, że tutaj jest taka sytuacja, że tylko wojewoda mazowiecki zgodnie z tym rozdziałem klasyfikacji budżetowej uwzględnił środki, które będzie realizował w ramach opracowanego programu, a skierowanego do osób potrzebujących, w tym osób korzystających z mieszkań chronionych. To są programy, które w większości przypadków, przez pozostałych wojewodów klasyfikowane są, jeśli chodzi o wydatki, w rozdziale 85295. Jedynie wojewoda mazowiecki klasyfikuje tego rodzaju wydatki właśnie w rozdziale 85220. Tak sobie przyjął, a Ministerstwo Finansów to zaakceptowało i akceptuje

przez wszystkie lata. Tak że dlatego zawsze, rok do roku w rozdziale 85220 jest 130 tysięcy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak jest to przyjęte tylko metodologicznie.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Jak, jak? Metodologicznie? Czy tak sobie...)

Nie. Sytuacja jest taka, że jeśli chodzi o programy, które są opracowywane na poziomie wojewodów, a są to programy realizowane w oparciu o tryb konkursowy... W moim przekonaniu one mogłyby być planowane tylko i wyłącznie w rozdziale 85295 „Pozostała działalność”, ale Ministerstwo Finansów daje dowolność i na przykład wojewoda mazowiecki środki na realizację programu, który opracowuje, a realizowanego właśnie w drodze konkursu, planuje między innymi w rozdziale 85220 w kwocie 130 tysięcy zł.

(Senator Bogusława Orzechowska: Ja rozumiem, że te środki są na te cele przeznaczane również przez innych wojewodów, tylko w innej...)

Tak, tylko w innej podziale klasyfikacji budżetowej.

(Senator Bogusława Orzechowska: Dziękuję.)

Przewodniczący Jarosław Duda:

Ja mam kluczowe pytanie, bo albo mi to umknęło, albo nie powiedzieliście o tym państwo. Czy są zarezerwowane środki na realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych? Pani dyrektor?

(Brak nagrania)

Naczelnik Wydziału Budżetu, Analiz i Sprawozdawczości w Departamencie Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Paweł Stanilewicz:

...W tych środkach, które... To jest 13,1 miliarda. Tam są zabezpieczone środki na podwyższenie specjalnego zasiłku opiekuńczego dla opiekuna o 100 zł oraz na podwyższenie zasiłku pielęgnacyjnego. Jeśli chodzi o wyrok Trybunału, to mogłoby to być ewentualnie finansowane w przypadku mniejszej liczby świadczeń. Tak że obecnie jest jakaś możliwość sfinansowania tego, tu jest ok. 0,4 miliarda. Jeśli chodzi o szacunki związane z wyrokiem, to mieści się to mniej więcej w takich wartościach.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Mówiąc wprost, nie ma tych środków, czyli po raz kolejny wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie będzie zrealizowany.)

Budżet w tym roku będzie... Jeżeli będzie taka potrzeba, to budżet w tym roku będzie pozwalał na realizację, jeżeli zostanie taka...

Przewodniczący Jarosław Duda:

Proszę pana, co to znaczy: jeśli będzie taka potrzeba? Potrzeba jest, bo jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który jest nierealizowany od lat, a pan mówi: jeśli będzie taka potrzeba. Proszę łaskawie precyzyjnie... Nie ma środ-

ków na zrealizowanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego dorosłych osób niepełnosprawnych. Dziękuję bardzo.

(Brak nagrania)

Przewodniczący Jarosław Duda:

...Dziękuję bardzo panu ministrowi, pani dyrektor, wszystkim pozostałym państwu za udział, prezentację i dyskusję, a pani senator za koreferat. Dziękuję państwu za obecność.

Przechodzimy do kolejnej, jedenastej części, dotyczącej części 54 „Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych”.

Proszę o zreferowanie tego punktu szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, pana dyrektora...

(Głos z sali: Jest tylko dyrektor generalny. Nie ma szefa.)

Nie ma szefa, jest dyrektor generalny. Witamy go wraz ze współpracownikami.

Proszę pana Andrzeja Bidę o zabranie głosu. Proszę bardzo.

Dyrektor Generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo!

Najpierw chciałbym przeprosić za nieobecność mojego szefa, który jest dzisiaj we Lwowie, dlatego nie mógł być na posiedzeniu komisji.

Państwo dostali szczegółową informację o naszym budżecie, ja może tylko powtórzę kluczowe informacje. Dochody urzędu zostały zaplanowane na 1 tysiąc zł, czyli na poziomie ubiegłorocznym, i są to dochody z tytułu prowizji od składek społecznych dla płatnika. Wydatki urzędu zostały określone na 53 miliony 648 tysięcy zł, co stanowi 144,3% w stosunku do planu z roku ubiegłego. Wzrost wydatków wynika przede wszystkim ze zwiększenia o 15 milionów środków na pomoc pieniężną dla kombatantów i innych osób uprawnionych oraz ze zwiększenia środków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi o kwotę 1 miliona zł. Wydatki urzędu realizowane będą w czterech działach. W dziale 750 „Administracja publiczna” zaplanowano wydatki w kwocie 17 milionów 96 tysięcy zł, co stanowi 109% w stosunku do 2018 r. W dziale 752 „Obrona narodowa” zaplanowano wydatki na pozamilitarne przygotowanie obronne, ustalone przez ministra obrony w kwocie 4 tysięcy zł. To jest dwukrotny wzrost w stosunku do ubiegłego roku. W dziale 851 „Ochrona zdrowia” zaplanowano środki w kwocie 9 tysięcy zł na składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób, które nie podlegają ubezpieczeniom społecznym w Rzeczypospolitej Polskiej lub nie pobierają emerytury i renty. My mamy obowiązek przekazywania tych składek za te osoby. W dziale 853 „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” urząd zaplanował wydatki w kwocie 36 milionów 539 tysięcy zł. W ramach tych środ-

ków udzielamy pomocy pieniężnej kombatantom i innym osobom uprawnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Te środki zostały, tak jak już wspominałem, zwiększone w stosunku do ubiegłego roku o 15 milionów zł i wynoszą 30 milionów 150 tysięcy zł. Z tego 1 milion będzie przeznaczony w formie dotacji celowej dla Związku Inwalidów Wojennych, a do dyspozycji szefa urzędu będą pozostałe środki, w kwocie 29 milionów 150 tysięcy zł. Ponadto w dziale 853 urząd zaplanował wydatki na finansowanie zadań z zakresu upamiętniania i popularyzowania tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP w wysokości prawie 6 milionów zł, w tym 2 miliony zł na dotacje celowe w ramach otwartych konkursów ofert. Z tych środków na upamiętnianie planujemy sfinansowanie ważnych uroczystości rocznicowych w kraju i za granicą, organizowanych przez urząd i stowarzyszenia kombatanckie oraz inne organizacje pozarządowe. W ramach tych środków przewidujemy finansowanie wydatków związanych z przewozem uczestników uroczystości, zakwaterowaniem, wyżywieniem, ubezpieczeniem, zabezpieczeniem medycznym, wykonaniem materiałów identyfikacyjnych, z zakupem innych materiałów potrzebnych do zorganizowania uroczystości. Ponadto w ramach rezerw celowych w części 83 w poz. 63 zaplanowano środki na realizację ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz ustawy o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956–1989 w kwocie 79 milionów 500 tysięcy zł. To jest wzrost w stosunku do poprzedniego roku o 3,5 miliona zł. Ponadto w rezerwie celowej w części 83 poz. 73 w ramach nowych zadań zaplanowano środki na realizację ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR. Tutaj chodzi o realizację ustawy, która nałożyła na urząd obowiązek wydania nowych legitymacji specjalnych dla ponad 60 tysięcy osób z tych środowisk deportowanych do pracy przymusowej w związku z ich nowymi uprawnieniami. I to jest ogólnie wszystko. Oczekuję na ewentualne pytania. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję, Panie Dyrektorze.
Proszę bardzo.

Senator Antoni Szymański:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Zacznę rzeczywiście od pytania, ale takiego podsumowującego pana wypowiedź. Mamy świadomość tego, pan to zresztą przedstawił, jakie następują zmiany i jakie występują wzrosty, które wynikają z przyjętych w roku ubiegłym ustaw. Przyjmowaliśmy te ustawy, pan je również zaprezentował. Chciałbym zapytać, czy ten wzrost zapewnia środki na poszczególne cele. W sprawozdaniu, my to widzimy, bardzo skrupulatnie przedstawione jest to, ile zaświadczeń państwo wydajecie, ile rozmaitych decyzji, jakie grupy obejmujecie. Tak że w sprawozdaniu jest to bardzo skrupulatnie przedstawione, ale brakuje mi tego

wyraźnego powiedzenia, czy rzeczywiście te środki, które są w tej chwili przyjęte w ustawie budżetowej przez Sejm, zapewniają realizację tych celów, czy są braki w jakimś zakresie, a jeżeli tak, to w jakim.

Dyrektor Generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

One zabezpieczają to w całości. Wzrost o 15 milionów...

(*Senator Antoni Szymański: Wzrost jest znaczący.*)

(*Głos z sali: Mikrofon.*)

Przepraszam.

One zabezpieczają to w całości, odpowiadają zapotrzebowaniu. Tym bardziej że to środowisko kombatantów, osób represjonowanych z uwagi na wiek co roku jest mniejsze – liczba osób objętych naszą pomocą zmniejsza się co roku o 10%. Średnia wieku kombatanta w tej chwili to jest 96 lat, tak że...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak, średnia, to jest średnia wieku. Tak że to jest zapewnione w całości. Tak samo są zabezpieczone środki...

(*Przewodniczący Jarosław Duda: Panie Dyrektorze, czy średnia to na pewno 96 lat?*)

Tak. Taka jest średnia wieku kombatantów. Mówię o kombatantach w Polsce w tej chwili.

(*Głos z sali: 96 lat?*)

Tak, 96 lat.

(*Senator Jan Filip Libicki: To ile lat mają najstarsi?*)

No, ponad 100 lat. Całkiem spora grupa kombatantów ma ponad 100 lat. Te osoby specjalnie honorujemy. Gdy ukończą 100 lat, to przedstawiciele urzędu odwiedzają te osoby.

Tak samo w przypadku działaczy opozycji. W tej chwili, w styczniu 2019 r. jest już ponad 10 tysięcy osób objętych ustawą i świadczeniami. I tu też środki, które zagwarantowane są w budżecie, wystarczą na pokrycie zarówno pomocy stałej, jak i pomocy doraźnej dla tych środowisk. Z ich strony nie padają żadne postulaty, nie zgłaszają, że ta pomoc jest nieadekwatna czy żeby ją zwiększyć. Oczywiście są jakieś nowe propozycje, np. objęcia ustawą także wdów po tych osobach. Ale to są, tak jak mówię, projekty, które rodzą się w tej chwili. Dziękuję.

Senator Antoni Szymański:

Wiemy, że pojawiały się nowe postulaty, ale mamy też świadomość tego, że ustawa niedawno weszła w życie i że wnioski te dopiero spływają. Jak rozumiem, państwo jako urząd macie taką orientację, że te środki będą wystarczające w sytuacji zwiększającej się liczby wniosków, bo jeśli chodzi o te nowe ustawy, to na pewno będzie rosła liczba zainteresowanych.

(*Dyrektor Generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida: Tak, tak...*)

Macie państwo takie szacunki?

**Dyrektor Generalny Urzędu
do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych
Andrzej Bida:**

Tak jak mówię, środki na tę pomoc wzrosły o 3,5 miliona w stosunku do kwoty z ubiegłego roku, tak wzrosła ta rezerwa i ona całkowicie zaspokoi potrzeby tego środowiska w tym roku.

Senator Antoni Szymański:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

W tej sytuacji, mając na uwadze skrupulatnie przygotowany projekt budżetu i zapewnienia pana dyrektora, że środki zaspokoją wszystkie potrzeby wynikające z rozwiązań prawnych, również przyjętych w ostatnim czasie, szczególnie w roku 2018, nie mam żadnych uwag.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie ma.

Zatem bardzo dziękujemy za prezentację. Decyzję co do całościowej opinii podejmiemy pod koniec posiedzenia naszej komisji. Dziękuję państwu.

Teraz przechodzimy do omówienia kolejnego punktu, jest to plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Witam bardzo serdecznie panią prezes Marlenę Małąg oraz pana prezesa Tomasza Maruszewskiego, którzy reprezentują Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Proszę, przystąpmy do prezentacji.

Pani Prezes?

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małąg: Tak.)

Bardzo proszę, Pani Prezes.

**Prezes Zarządu Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Marlena Małąg:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowne Panie i Szanowni Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Fundusz ma przede wszystkim za zadanie kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnością w ramach aktywizacji zawodowej, ale także środowisk działających na rzecz osób niepełnosprawnych. I nasz budżet właśnie w ten sposób jest skonstruowany, aby tego komplementarnego, szerokiego, kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami udzielić.

W przedstawionym państwu budżecie, jeżeli chodzi o przychody na rok 2019, to jest to kwota 5 miliardów 401 milionów 333 tysięcy zł, co stanowi 106,53% w porównaniu z rokiem ubiegłym, czyli więcej niż w roku 2018. Co składa się na przychody roku 2019? Przede wszystkim wpłaty zakładów pracy na fundusz w wysokości 4 miliardów 386 milionów zł 576 tysięcy, co stanowi 108,42% w porównaniu do roku 2018. Kolejną pozycją przychodo-

wą są dotacje z budżetu państwa w kwocie 746 milionów 745 tysięcy zł, przede wszystkim z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, to jest kwota 717 milionów 860 tysięcy zł, a także zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla zakładów pracy chronionej czy zakładów aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, to jest kwota 27 milionów 500 tysięcy zł.

Kolejną pozycją, którą stanowią przychody z budżetu państwa, jest kwota 1 miliona 331 tysięcy zł. Są to dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków unijnych. Planowana ona jest w następujących podziałkach budżetowych: w części 27 – w kwocie 621 tysięcy zł, w części 34 – 63 tysiące zł i w części 44 – 552 tysiące zł, a także z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – w kwocie 95 tysięcy zł.

Kolejna część tej dotacji z budżetu państwa to w ramach paragrafu 6209 kwota 54 tysięcy zł na dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków unijnych, projektów majątkowych, planowana w części 27. Łączna kwota to jest 1 milion 385 tysięcy zł.

Kolejne pozycje przychodowe to paragraf 2007 „Środki otrzymane z Unii Europejskiej” w kwocie 10 milionów 460 tysięcy zł. Planowane są one w następujących częściach budżetowych: w części 27 – 3 miliony 712 tysięcy zł, w części 34 – 2 miliony 234 tysiące, w części 44 – 3 miliony 995 tysięcy, z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – w kwocie 509 tysięcy zł, z wojewódzkiego urzędu pracy – 10 tysięcy zł. Kolejna pozycja przychodowa to paragraf 2960 „Przelewy redystrybucyjne” w kwocie 1 miliona 794 tysięcy zł, to jest 100,39% w porównaniu z rokiem 2018. Paragraf ten obejmuje przelewy środków pomiędzy poszczególnymi dysponentami tego samego rodzaju środków. Ostatnia pozycja przychodowa to pozostałe przychody oszacowane na kwotę 255 milionów 758 tysięcy zł. One są na poziomie 97,91% wykonania roku 2018.

Te pozycje przychodowe pozwalają zaplanować pozycje wydatkowe w następującej wysokości. Kwota wydatków na rok 2019 to jest 5 miliardów 530 milionów 240 tysięcy zł, co stanowi 108,91% wykonania w roku 2018. Wydatki mamy zaplanowane w następujący sposób: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych to są 3 miliardy 321 tysięcy zł, to jest 105,43% przewidywanego wykonania w 2018 r.; przelewy redystrybucyjne, wydatki na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych przewidziane do realizacji przez samorządy terytorialne wraz z kosztami obsługi realizacji zadania – 1 miliard 44 miliony 700 tysięcy zł, co stanowi 108,4% wykonania z roku 2018; zadania zleczone – 247 milionów zł, to jest 100% wydatków roku 2018; programy zatwierdzone przez radę nadzorczą, które przede wszystkim mają służyć rehabilitacji społecznej, zawodowej – kwota 248 milionów 564 tysięcy zł, co stanowi 156% przewidywanego wykonania z roku 2018. Kolejne wydatki to refundacja składek na ubezpieczenia społeczne – 106 milionów 923 tysiące zł, co stanowi 103,94% przewidzianego wykonania z 2018 r.; realizacja działań wyrównujących różnice mię-

dzy regionami, tutaj mamy zaplanowane 57 milionów zł, jest to 110,08% wykonania z roku 2018. Kolejny wydatek to zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzenia zakładów pracy chronionej czy zakładów aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, tutaj mamy zaplanowaną kwotę 55 milionów zł, to jest 98,21% kwoty z roku 2018.

Teraz wydatki bieżące i wydatki inwestycyjne własne. Wydatki bieżące planowane są w wysokości 397 milionów 36 tysięcy, to jest 135,82% w porównaniu z rokiem 2018, z czego wydatki na działalność samego funduszu to jest kwota 167 milionów 36 tysięcy zł, jest to poziom 104,85% wykonania w roku 2018. Wydatki inwestycyjne w roku 2019 są planowane niższe niż w roku 2018, planujemy je na poziomie 24 milionów 5 tysięcy zł.

Planowany stan funduszu na koniec roku 2019 wyniesie 430 milionów 71 tysięcy, co stanowi 80,93% stanu na rok 2018, a stan środków pieniężnych na koniec roku 2019 planujemy w wysokości 305 milionów 359 tysięcy zł i on też jest niższy niż w roku 2018.

W budżecie funduszu mamy zapewnione środki na wzrost płac pracowników funduszu. Ten wzrost płac jest zabezpieczony na poziomie 106,3% w porównaniu z rokiem 2018. Jeżeli chodzi o kwotę na podwyżki dla pracowników, jest to kwota 3 milionów 671 tysięcy zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Również dziękuję bardzo, Pani Prezes.

Koreferentem miał być senator Kogut, ale nie wrócił, miał inne obowiązki, więc za chwilę oddam głos panu senatorowi Kamińskiemu, który zastąpi pana senatora Koguta.

Czy jest jakieś zadanie, na które przeznaczony jest mniej środków niż w roku 2018?

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Nie. Środki są zabezpieczone na poziomie...)

Ale czy jest gdzieś mniejsza kwota, czy jest tak, że gdzieś np. była, powiedzmy, suma X, a teraz jest mniejsza suma, suma Y? Czy jest przynajmniej jedno takie zadanie?

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Nie.)

Pytam, bo wszędzie pani pokazywała wzrost, Pani Prezes. Tak?

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Tak.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Zaraz oddam głos, tylko pozwolę sobie jeszcze dopytać. Jaka jest w tej chwili średnia płaca w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych?

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag:

Średnia płaca to 4 tysiące 600 zł bez nagród.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Bez nagród?)

Bez nagród. Bo regulamin...

(Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Z nagrodami jest 5,5.)

Tak. Regulamin wynagradzania, który obowiązuje w funduszu, nie przewiduje premii. Są wynagrodzenia zasadnicze i kwartalne nagrody. I właśnie z nagrodami, tak jak pan prezes mówił, jest 5 tysięcy 500, bez nagród – 4 tysiące 600.

(Przewodniczący Jarosław Duda: Państwo nie wypłacacie tzw. trzynastki, prawda?)

Nie, nie wypłacamy.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Okej.

Chciałbym jeszcze dopytać o kilka rzeczy, o których pani już pewnie mówiła, ale chciałbym, żeby mi się to dobrze zakodowało. Stan funduszu jako taki, tak jak rozmawialiśmy też przed posiedzeniem komisji, jest na dzisiaj zadawalający. Tak?

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Tak. Stan...)

Czy to jest głównie powodem tego dobrego zabezpieczenia wpływu związanego z art. 22? Jak widzę, od lat kwota dotacji z budżetu na poziomie 745 się nie zmienia. Czy państwo...

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Tak.)

...próbowaliście ją zwiększyć? Z czego to wynika? O to chciałbym dopytać.

Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Oczywiście regulacja dotycząca ograniczenia korzystania z ulg z art. 22 ma swój wpływ na pozycję dotyczącą wpłat, ale nie jest to decydujące, nie to jest decydujące, gdyż kiedy ta zmiana nastąpiła, czyli 1 lipca 2017 r., pracodawcy średnio miesięcznie korzystali z ulg na poziomie 70 milionów zł, a po wprowadzeniu tej zmiany w pierwszych miesiącach nastąpił zdecydowany spadek, zmniejszenie odliczanych ulg do poziomu ok. 54–55 milionów. W tej chwili, powiedzmy, od półroczu 2018 r. nastąpiła stabilizacja na poziomie ok. 64 milionów. Tak że widzimy, że początkowo to miało decydujące przełożenie, ale kwota roczna, kwota za 2018 r. wynosi ok. 717 milionów zł. Gdybyśmy faktycznie przyjęli poziom 70 milionów, to należałoby się spodziewać 840 milionów, czyli widzimy, że jest ok. 120 milionów in plus, ale wzrost wpłat jest zdecydowanie większy, ponieważ w pierwotnym projekcie budżetu planowanym na rok 2018, bo dwukrotnie prosiłszy parlament o zwiększenie tych środków z tytułu wpłat, była kwota 3 miliardów 980, a już wiemy, już w tej chwili wiemy, chociaż są to jeszcze dane niepotwierdzone, że wpływy w roku 2018 osiągną co najmniej 4 miliardy 300, czyli jest ponad 300 milionów więcej od tego, co zakładaliśmy jeszcze...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Od pracodawców?)

To jest od pracodawców.

Przewodniczący Jarosław Duda:

To jest dobra i zła wiadomość, jak pan prezes wie. Dobra, bo są pieniądze w funduszu, a zła, bo nie zatrudniają, tylko płacą.

(Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag: Ale tu też jest wzrost.)

Jaka jest przewidywana w stosunku... Ilu było beneficjentów w zależności od stopnia niepełnosprawności wspieranych w ramach SODiR w 2018 r.?

Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

W ramach SODiR... Dane uśrednione za rok 2018 oscylują w granicach 255 tysięcy.

(Przewodniczący Jarosław Duda: A ilu planujecie wesprzeć w 2019 r.?)

Co najmniej na takim samym poziomie.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Przynajmniej na takim samym poziomie. Czyli jakiegoś wzrostu nie przewidujecie, ale spadku też nie.

(Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Tak. Spadku też nie przewidujemy.)

Dobrze.

To jeszcze dopytam o takie sprawy. Jak się mają pieniądze w aktywnym samorządzie w roku 2019 w stosunku do roku 2018? To jedno pytanie. A jak teraz nie potraficie odpowiedzieć, to może przy okazji.

(Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Nie, potrafimy, potrafimy.)

Dobrze. Pytam, bo może nie macie tego przed sobą.

I drugie pytanie. Jak się mają pieniądze... Jakie to są kwoty, jeśli chodzi o 2019 r. i o wsparcie organizacji pozarządowych, NGO? Dobrze? To też mnie interesuje.

I ostatnie pytanie, takie trochę może szczegółowe. Jaka jest kondycja waszej poligrafii? Czy jest sens nadal ją utrzymywać? Czy poligrafia sama się utrzymuje, czy ją podtrzymujecie, w sensie dotujecie?

(Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Jaka poligrafia?)

Nie macie poligrafii?

(Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Gdyby pan przewodniczący był tak uprzejmy i doprecyzował...)

Poczekajcie... Przepraszam. Jest możliwość produkcji pewnych materiałów. Tak?

(Zastępca Prezesa Zarządu do Spraw Finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski: Tak.)

I wy to robicie sami. Czy to się utrzymuje z usług na zewnątrz, w takim sensie, że obsługuje inne podmioty, czy do tego dopłacacie? Jak to wygląda? To mnie interesuje.

Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

W wydatkach ogółem w paragrafie 4003 są przewidziane kwoty na ten cel. No, trudno mi w tej chwili powiedzieć, jaki jest poziom tego...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Jasne.)

...ale on na pewno nie odbiega drastycznie in plus w porównaniu do poprzednich lat.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Okej. Bo ja pamiętam, że... Dobrze.

To proszę o odpowiedź na te pytania, które zadałem wcześniej. Potem oddam głos panu senatorowi Kogutowi i oczywiście w ramach pytań jeszcze panu senatorowi Janowi Filipowi Libickiemu.

Proszę bardzo.

Zastępca Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

Panie Przewodniczący, jeśli chodzi o pytanie dotyczące aktywnego samorządu, to już odpowiadam, że na sam aktywny samorząd zaplanowana jest kwota 146 milionów 874 tysięcy zł i ta kwota jest zawarta w kwocie, która jest w projekcie planu finansowego, konkretnie w tytule „Programy zatwierdzone przez radę nadzorczą”, a ta kwota to jest 248 milionów 564 tysiące i stanowi ona 56% więcej niż w roku...

(Przewodniczący Jarosław Duda: 56?)

Tak, 56% więcej.

Jeśli chodzi o art. 36, czyli o zadania zlecone, mamy zaplanowaną kwotę 247 milionów i ona jest identyczna z tą w roku 2018.

Przewodniczący Jarosław Duda:

To już ostatnie moje pytanie. Czy jest jakieś zadanie, jakieś środowisko, które w tym roku może być niezadowolone z jakichś względów z budżetu, z tego, że będzie za mało środków? Z reguły jest za mało, to wiemy, ale pytam, czy gdzieś jest zagrożenie. Czy państwo dostrzegacie takie środowiska czy też jakieś zadania, które mogą sprawić kłopot?

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Małag:

Nam zależałoby przede wszystkim na tym, żeby zadowolili środowiska. Nie mamy w tym momencie diagnozy, jakoby konkretne środowiska mogły być niezadowolone. Jeżeli jednak będą takie sygnały, to na pewno będziemy

wprowadzać stosowne działania, przede wszystkim rozmawiać i wprowadzać rozwiązania, które są możliwe do wprowadzenia i zgodne z prawem w naszej działalności.

Przewodniczący Jarosław Duda:

To jest tak istotne, z różnych względów, że pewnie poświęcimy jeszcze posiedzenie komisji, aby porozmawiać na temat tego, co się będzie działo w perspektywie najbliższego roku.

Pan senator Libicki. Proszę bardzo.

Najpierw pytania, potem koreferat.

Proszę.

Senator Jan Filip Libicki:

Ja mam pytanie, ale jestem trochę w trudnej sytuacji, ponieważ to pytanie dotyczy funduszu, ale nie jest kierowane do funduszu, bardziej do przedstawicieli ministerstwa, więc pomyślałem, choć może to dziwnie zabrzmieć, że ja je trochę skieruję do pana przewodniczącego, bo może razem się z tym jakoś uporamy.

A mianowicie jeszcze w poprzedniej kadencji pojawił się problem – i to jest stały problem, dotyczący np. wyrobów ortopedycznych, środków pomocniczych – polegający na tym, że dochodzi do dublowania działań, tzn. niektóre wyroby refunduje Narodowy Fundusz Zdrowia, a niektóre PFRON, czasem dochodzi do tego, że pewne rzeczy są 2 razy finansowane i wkrada się pewien chaos. Próbowaliśmy to jakoś w poprzedniej kadencji przynajmniej trochę uporządkować. Z różnych względów to się nie udało. Wydaje mi się, że teraz ten problem się nasilił, to zjawisko będzie szersze, dlatego że nie tylko jest to, co było, czyli PFRON i Narodowy Fundusz Zdrowia, ale pojawiają się nowe źródła finansowania wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, pojawia się fundusz solidarnościowy, pojawia się – ja rozumiem, że to jest w powijakach, mówimy o planach – program „Dostępność Plus”, czyli tak naprawdę to zjawisko pewnego wspierania tej samej dziedziny z różnych źródeł, że tak powiem, się zwiększy.

I teraz moje pytanie jest takie. Tyle że nie ma przedstawicieli ministerstwa, a to nie jest pytanie...

Przewodniczący Jarosław Duda:

Właśnie. Przepraszam, Panie Senatorze. Chciałbym z przykrością odnotować, że nie ma z nami dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i uważam, że to jest bardzo nie w porządku.

(*Senator Jan Filip Libicki:* Tak, niedobrze.)

Już pomijam, że nie ma pełnomocnika, ale rozumiem, że w zastępstwie był pan minister Kuberski.

(*Senator Jan Filip Libicki:* Otóż...)

I chciałbym komisji zwrócić uwagę na to, że nie ma dyrektora w czasie omawiania tak istotnej kwestii dotyczącej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

(*Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Maląg:* Myślę, że pan

pełnomocnik jest teraz na ważnym spotkaniu, które się rozpoczęło...)

Mówię o dyrektorze, nie o pełnomocniku.

(*Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marlena Maląg:* A, przepraszam.)

(*Senator Jan Filip Libicki:* Mogę dokończyć?)

Tak, tylko chciałem, żebyśmy odnotowali to, na co pan senator zwrócił uwagę.

Proszę bardzo.

Senator Jan Filip Libicki:

Dobrze. Dziękuję bardzo za wsparcie, Panie Przewodniczący.

I teraz tak, moje pytanie właśnie do osób nieobecnych jest takie, czy nie warto by było podjąć pewnych prac, w ramach których zdecydowalibyśmy się na 1 instytucję koordynującą i odpowiedzialną za to, żeby wsparcie z tych wszystkich źródeł było racjonalnie, że tak powiem, przekazywane, racjonalnie kierowane. Jeśli się tego nie zrobi, to moim zdaniem ugrzęźniemy w chaosie, który będzie jeszcze większy niż w przypadku środków ortopedycznych i wyrobów pomocniczych. Dlatego, po pierwsze, adresuję to pytanie do osób nieobecnych, a ich nieobecność odnotowuję; po drugie, zwróciłbym się do pana przewodniczącego, żeby może zwołać jakieś odrębne posiedzenie komisji w tej sprawie i po prostu się nad tym zastanowić. Jeśli tego nie zrobimy, to moim zdaniem będzie pewien kłopot. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję za zwrócenie uwagi na ten bardzo istotny problem, nad którym od lat przecież dyskutujemy, problem skoordynowania wsparcia, jeśli chodzi o środki ortopedyczne, ochronne itd., itd. Wydaje się nam – mnie, myślę, że także państwu prezesom, pani prezes i panu prezesowi – że ten podmiot, czyli Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, nie jest przeznaczony do dofinansowywania środków ortopedycznych, opatrunkowych itd. Dyskutujemy o tym. To z punktu widzenia systemowego rozwiązania zapewne było konieczne.

Myślałem, że pan senator Libicki jeszcze powie, że nie ma ustawy, albo pan senator Kogut... ustawy, która miała być.

(*Senator Jan Filip Libicki:* Ja mówię o tym na posiedzeniach plenarnych. To nie jest posiedzenie plenarne. Jak będzie posiedzenie plenarne w tej sprawie, to może pan przewodniczący być pewien, że o tym powiem.)

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze pytania?

Jeśli nie, to pan senator Kogut przedstawi koreferat.

Proszę.

Senator Stanisław Kogut:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie! Drodzy Goście!

Pani prezes dokładnie omówiła plan wydatków na rok 2019. Jasno z niego wynika, że łączne przychody Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będą wynosić 5 miliardów 401 milionów 333 tysiące zł, co stanowi 106,53% przewidywanego wykonania w stosunku do roku 2018. No, pewne obawy może budzić jedno. Jak wszyscy państwo wiedzą, co zresztą jest przekazane w materiałach, wpłaty z zakładów pracy na PFRON wynoszą 4 miliardy 386 tysięcy 576 zł. Moje obawy budzi to – wszyscy wiemy, że zakłady pracy coraz częściej zatrudniają teraz osoby niepełnosprawne – czy tu nie istnieje jakieś zagrożenie.

Osobiście to cieszę się, że jeżeli chodzi o wzrost płac, to jest tu prawie 106%, a pozostałe rzeczy są konsekwentnie realizowane, są programy. Tutaj też można zauważyć jedno, to, że następuje refundacja do gmin za zakłady pracy chronionej, także za zakłady aktywizacji zawodowej. Tak że ja tyle.

Osobiście jestem za przyjęciem tego planu przez komisję rodziny. W związku z tym apeluję, żeby ten projekt budżetu dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych został przez szanowną komisję, przez koleżanki i kolegów przyjęty. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Rekomendacja pozytywna, jak rozumiem...

(*Senator Stanisław Kogut*: Tak.)

...w odniesieniu do budżetu państwowego funduszu rehabilitacji.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie ma. Reszta ewentualnie na plenarce.

Bardzo serdecznie dziękuję państwu za udział, za odpowiedź i prezentację. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy teraz, Szanowni Państwo, do kolejnego punktu. W kolejności mamy część 73 „Zakład Ubezpieczeń Społecznych”.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych reprezentuje dzisiaj pan Paweł Jaroszek, członek zarządu.

Proszę o zabranie głosu i zaprezentowanie budżetu ZUS.

Proszę bardzo.

Członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o część 73 budżetu państwa, to docho- dy zaplanowaliśmy w kwocie 275 milionów zł, przede wszystkim na wydatki z tytułu zwrotu zgromadzonych składek członków otwartych funduszy emerytalnych przechodzących na wcześniejszą emeryturę lub emeryturę z tzw. systemu służb mundurowych w kwocie 200 milionów oraz z tytułu środków uzyskanych w wyniku likwidacji funduszu alimentacyjnego w kwocie 67 milionów zł.

Jeśli chodzi o wydatki z budżetu w części 73, to są one istotnie wyższe, bo zostały zaplanowane w kwocie

60 miliardów 448 milionów zł. Największą pozycję tych- że wydatków stanowi dotacja do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która została zaplanowana w kwocie 49 mi- liardów 390 milionów zł, a stanowi ona głównie uzupeł- nienie środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Istotną pozycję stanowią również wydatki związane z realizacją zadań w zakresie polityki społecznej, obejm- ujące głównie wypłatę renty socjalnej, które to wydatki zo- stały zaplanowane w kwocie 3 miliardów 728 milionów zł. Istotną pozycję stanowią także wydatki z działu „Rodzina”, a więc składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe m.in. za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, oso- by pobierające zasiłek macierzyński i osoby zatrudnione jako nianie, oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Na te pozycje zostały zaplanowane środki w wysokości 3 mi- liardów 674 milionów zł.

Przechodząc już do poszczególnych funduszy, chciał- bym poinformować, że przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2019 zostały zaplanowane według przypisu w łącznej kwocie 244 miliardów 982 milio- nów zł, a wpływy – na poziomie 244 miliardów 755 mi- lionów zł. Podstawowym źródłem przychodów w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są składki na ubezpieczenia spo- łeczne. Przypis tychże składek oszacowaliśmy w kwocie 187 miliardów 162 milionów zł. Założyliśmy tutaj, że ściągalność składek na ubezpieczenia społeczne będzie na poziomie 99%.

Jeśli chodzi o drugą bardzo istotną pozycję, to stano- wi ona dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Została ona zaplanowana na rok 2019 w kwocie 49 miliard- ów 390 milionów zł. W tejże dotacji założono, że w roku 2019 zostaną z dotacji pokryte środki z tytułu składek przekazywanych do OFE, które zaplanowano w wysoko- ści 3 miliardów 311 milionów zł. Jest tu pewna subtelną zmiana, wcześniej te środki były wykazywane w postaci refundacji.

Jeśli chodzi o przekazanie do FUS środków zgromadzo- nych na rachunkach członków OFE w związku z ukończe- niem wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, czyli tzw. suwaka bezpieczeństwa, to zostały one zaplanowane na kwotę 7 miliardów 21 milionów zł.

Pozostałe przychody funduszu zaplanowano w kwocie 1 miliarda 408 milionów zł. Tutaj największą pozycję sta- nowią odsetki od nieterminowego regulowania zobowiązań wobec FUS i nienależnie pobrane świadczenia. Tutaj warto również podkreślić, że na rok 2019, podobnie jak w kilku ostatnich latach, nie zaplanowano przekazywania żadnych środków z Funduszu Rezerwy Demograficznej.

Jeśli chodzi o koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to zostały one zaplanowane na rok 2019 w łącznej kwocie 246 miliardów 260 milionów. Główną pozycję tych kosztów stanowią wydatki na emerytury i ren- ty – w kwocie 213 miliardów 635 milionów zł. Warto tu podkreślić, że założyliśmy, że świadczenia te będą do- tyczyły prawie 8 milionów osób, dokładnie 7 milionów 949 tysięcy 300 osób, i to jest wzrost o 1,9% rok do roku.

Na pozostałe świadczenia, obejmujące m.in. zasiłki chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, świadczenie re- habilitacyjne, zaplanowano środki w łącznej kwocie 26 mi-

liardów 961 milionów. Tutaj największą pozycję stanowią wydatki na zasiłki chorobowe, które zaplanowano w kwocie 12 miliardów 710 milionów zł, oraz zasiłki macierzyńskie w kwocie 8 miliardów 856 milionów zł.

Jeśli chodzi o wysokość odpisu na koszty działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to określono go w planie na kwotę 3 miliardów 865 milionów zł, tj. o 4,3% wyższą niż w roku 2018. Szacujemy, że fundusz – i tak jest przyjęte w planie – w roku 2019 nie będzie korzystał ani z pożyczek, ani z kredytów bankowych, tak jak miało to miejsce w roku 2018.

Jeśli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, to składki zostały zaplanowane w kwocie 275 milionów zł i, podobnie jak w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zaplanowaliśmy, że ściągальność tychże składek wyniesie 99%. Jeśli chodzi o koszty Funduszu Emerytur Pomostowych, to zostały one zaplanowane na poziomie 1 miliarda 99 milionów zł. Główną pozycję kosztów stanowią wydatki na emerytury pomostowe w kwocie 1 miliarda 93 milionów zł. Odpis na koszty działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Emerytur Pomostowych założono w planie w kwocie 3 milionów zł.

Jeśli chodzi o sam Zakład Ubezpieczeń Społecznych, to przychody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zaplanowano na rok 2019 w kwocie 4 miliardów 709 milionów 600 tysięcy zł. Tak jak już wspominałem przy opisywaniu sytuacji, a właściwie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tutaj najistotniejszą pozycją przychodową jest odpis na działalność ZUS pochodzący z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 3 miliardów 865,5 miliona zł. Pozostałe przychody zakładu zaplanowano w łącznej kwocie 841 milionów 100 tysięcy zł. Tutaj najważniejsze pozycje to m.in. przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS w kwocie 222 milionów 600 tysięcy zł; przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zlecone zakładowi do wypłaty w kwocie 290 milionów zł oraz pozostałe przychody, głównie z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, w kwocie 210 milionów zł.

Koszty działalności bieżącej ZUS na rok 2019 r., łącznie z amortyzacją według stawek, zaplanowano w kwocie 5 miliardów 212 milionów 400 tysięcy zł. Najistotniejszą pozycję w kosztach stanowią koszty wynagrodzeń osobowych zaplanowane w kwocie 2 miliardów 774 milionów 900 tysięcy zł. Mamy tu do czynienia ze wzrostem o 320 milionów zł rok do roku, to jest wzrost na poziomie 13%. Koszty usług obcych zaplanowano w kwocie 1 miliarda 146 milionów 700 tysięcy zł. Dominującymi kosztami usług obcych są koszty usług pocztowych i bankowych oraz koszty związane z przetwarzaniem danych. Pozostałe koszty działalności bieżącej zaplanowano w łącznej kwocie 1 miliarda 290 milionów 800 tysięcy zł, z czego na ubezpieczenia społeczne i na świadczenia na rzecz pracowników przyjęliśmy kwotę 607,5 miliona zł, to jest wzrost do p.w. o niespełna 12%. Bardzo dziękuję.

Jeśli będą jakieś pytania, postaram się na nie odpowiedzieć wraz z moimi współpracownikami. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje zastępcę przewodniczącego Antoni Szymański)

Zastępca Przewodniczącego Antoni Szymański:

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów ma pytania do pana dyrektora?

Jeżeli nie, to bardzo proszę pana senatora Libickiego o koreferat do tej części.

Senator Jan Filip Libicki:

Bardzo dziękuję.

Ja powiem szczerze, że mój koreferat będzie się składał z kilku pytań dotyczących części przychodowej. Otóż tak, pierwsze pytanie jest następujące. W różnych opracowaniach znajdujemy informacje o różnych danych dotyczących obywateli Ukrainy pracujących w Polsce, którzy odprowadzają składki na ubezpieczenia społeczne. Po pierwsze, chciałbym zapytać, ile mniej więcej jest tych osób? Pytam o to nie bez przyczyny. Otóż 1 stycznia otworzył się dla osób z Ukrainy rynek niemiecki, jeśli chodzi o pracę, i według różnych opracowań około połowy Ukraińców pracujących w Polsce poważnie rozważa to, żeby wyjechać z Polski do pracy do Niemiec. Tak więc, jak rozumiem, składki na ubezpieczenia społeczne będą opłacane tam. Czy państwo jesteście przygotowani na taki wariant? Gdyby tak się stało, jeśli taka sytuacja będzie miała miejsce, to jaka część tych wpływów ubędzie. To są pierwsze 2 pytania.

I kolejne 2 pytania. Sztandarowym projektem rządu jest tzw. mały ZUS. Ja chciałbym zapytać o następującą rzecz, bo ja wierzę w to, że istnieje taki oto mechanizm, że jeżeli się obniży podatki czy koszty pracy, a to jest koszt pracy, to te wpływy per saldo będą większe. Czy państwo jakoś to szacowaliście wyłącznie po stronie tego, ile te przychody... ile niejako straciecie na początek, na starcie z tytułu tego, że ten ZUS będzie mniejszy, ale też np. po pół roku czy po roku, ile osób czy podmiotów, które wcześniej składek nie opłacały, z racji mniejszej składki na ZUS będzie ją opłacać? To jest pytanie trzecie.

I pytanie czwarte to jest pytanie z poprzednich lat, które co roku pozwalam sobie powtarzać. Otóż właśnie z tego powodu, że składki na ubezpieczenie społeczne były dla wielu dość wysokie, istniało zjawisko ubezpieczania się np. na Litwie czy w jakichś innych krajach Unii Europejskiej, gdzie te składki były zdecydowanie niższe. I wiem, że w przychodach był to dość istotny ubytek. Chciałbym zapytać, jak teraz, po roku, wygląda to zjawisko.

To są moje pytania i moje uwagi do tego, co państwo tu przedstawiliście. Bardzo dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Antoni Szymański:

Dziękuję panu senatorowi.

Bardzo proszę.

Członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję.

Po kolei odniosę się do pytań pana senatora Libickiego.

Jeśli chodzi o obywateli ukraińskich, to przede wszystkim chciałbym odnieść się do danych, które są w naszym systemie. Jeśli chodzi o liczbę ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie, to wśród nich na koniec roku 2018 osób, które wskazały obywatelstwo ukraińskie, mieliśmy zewidencjonowanych w systemie 420 tysięcy 723, dokładnie tyle, czyli trochę mniej, niż pojawia się w doniesieniach medialnych. Z naszych badań, które prowadzimy – one są w trakcie, więc chciałbym zastrzec, że to nie są jeszcze dane ostateczne – wynika, szacujemy, że około połowa tej liczby, może trochę więcej, może ok. 220 tysięcy osób to są osoby, które w miarę regularnie pracują czy to na podstawie umowy o pracę, czy to w ramach umów-zleceń. Z naszych danych za rok 2018, za okres od stycznia do września wynika, że byłyby to przychody mniej więcej na poziomie 3,2 miliarda zł. Tak jak mówię, są to szacunki. Tak więc w skali roku mogłoby to być, powiedzmy, ok. 4 miliardów zł.

Teraz zobaczymy, jak ten proces związany z tym, o czym pan senator wspominał, czyli z możliwym przesunięciem aktywności zawodowej za naszą zachodnią granicę, do Niemiec będzie się kształtował. Powiem tak, na pewno nie będzie to proces gwałtowny. A zważywszy na to, że te osoby również korzystały ze świadczeń, a te podstawy nie były najwyższe, ubytek nie powinien być zbyt wielki. Trudno go w tej chwili oszacować. Tak jak mówię, tutaj wchodzi w grę bardziej aspekty socjologiczno-psychologiczne. Będziemy musieli to zaobserwować. W każdym razie wydaje się, że nie powinno być większych problemów, zwłaszcza że rok 2018 był rokiem bardzo dobrym dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nawet końcówka roku była lepsza niż tutaj mamy założone otwarcie w planie finansowym, więc można powiedzieć, że mamy tu pewną rezerwę. Zakładamy, że również w tym roku możemy mieć do czynienia z ciut lepszymi, niż to było jeszcze na etapie planowania, wskaźnikami makro odnośnie do funduszu wynagrodzeń. Tak więc tu powiedziałbym, że jestem raczej umiarkowanym optymistą.

Jeśli chodzi o wszelkiego rodzaju ulgi, to najpierw chciałbym się pochwalić. W tej chwili oddaliśmy do druku pewną ulotkę. Tych ulg, z których w tej chwili mogą korzystać przedsiębiorcy, jest całkiem sporo. Kiedyś była tylko ulga, która pozwalała przez 2 lata korzystać z tzw. preferencyjnych składek, od 30% podstawy wymiaru, naliczaliśmy ją od 30% minimalnego wynagrodzenia. Teraz doszły nam jeszcze 2 ulgi. Jedna, od 30 kwietnia, to jest tzw. pas startowy. Pozwala ona przedsiębiorcom przez pół roku na opłacanie... Oczywiście to jest opcjonalne, co zawsze podkreślamy, bo zawsze mówimy, że jeśli ktoś może opłacać, kogoś na to stać, to zachęcamy do opłacania składek. Tak jak mówię, z bogatej korespondencji, która trafia na moje biurko, widać, że nie wszyscy jesteśmy młodzi, piękni, bogaci i los nam sprzyja, a to jest jednak ubezpieczenie i warto o tym pamiętać. W każdym razie mamy jeszcze tę półroczną ulgę, dzięki której możemy skorzystać z takiej opcji, że płacimy tylko składkę zdrowotną. Do tego dochodzi działalność nierejestrowa, która jest już całkowicie poza zakresem działania mojej instytucji. I od 1 stycznia mamy do czynienia z czymś, co nazywa się albo małym

ZUS, trochę na skutek powielania tych preferencyjnych składek 2-letnich, albo też małą działalnością gospodarczą.

Przez pierwsze 7 dni, kiedy można było się zgłaszać – mówię o osobach, które prowadziły działalność w poprzednich latach i którym skończyły się okresy korzystania z ulgi, bo też przypominam, że podmioty, które miały zawieszoną działalność czy którym ulgi wygasają w tym roku, mogą w trakcie roku skorzystać z tejże ulgi – zgłosiło się do nas 127 tysięcy osób. Będziemy teraz prowadzić pewne działania wyjaśniające. System miał już po części założenia, które eliminowały podmioty nieuprawnione do skorzystania z tych ulg, ale co do części będziemy jeszcze prowadzić działania wyjaśniające. A jeśli dobrze pamiętam, to z oceny skutków regulacji... Nie chciałbym tego przywoływać w tej chwili, ale były to skutki rozłożone na 5 lat, tak że będziemy to na bieżąco obserwowali. Możemy ewentualnie przekazać panu senatorowi poszerzone informacje w formie pisemnej.

Jeśli chodzi o skalę działań zmierzających do skorzystania z możliwości wykonywania pracy, tudzież prowadzenia działalności na terenie innych państw, pan senator wspominał o Litwie, to mogę tylko powiedzieć, że kierunkami dominującymi obok Litwy, o której pan senator wspominał, były również Czechy, Niemcy, Słowacja i Wielka Brytania. Tak wynika z moich danych. Oczywiście warto też wspomnieć o tym, że odpowiedniki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tamtych państwach, jeśli nagle okazuje się, że ta działalność nie do końca była taka, jak być powinna, próbują naszym przedsiębiorcom wskazać, że to jednak nie była właściwa droga. A na przykładzie chociażby Litwy mogę podać... Liczba, którą podawałem, to była liczba wniosków o ustalenie ustawodawstwa, więc mogę... czyli przez instytucje z zewnątrz. Bo my de facto nie mamy informacji o tym, ile tych podmiotów na zewnątrz wykorzystuje... Liczby, które podawałem, to były liczby wniosków o ustalenie ustawodawstwa przez podmioty odpowiadające mojej instytucji z zewnątrz. I tak np. Litwini w latach 2010–2017 zakwestionowali 735 przypadków działalności, z czego my jako ZUS stwierdziliśmy, że jednak w 612 przypadkach ta działalność była wykonywana na terenie Litwy. Tak więc tutaj zakład stara się brać pod uwagę wszystkie... No, nie zawsze jest to rozstrzygnięcie na korzyść tych podmiotów. Z sygnałów, które do mnie docierają – tak jak mówię, my nie mamy informacji o liczbie podmiotów, które zarejestrowały się na zewnątrz – wynika, że ta skala wydaje się maleć. To już nie jest proceder, który jest problemem. Oczywiście problemem może być sytuacja tych podmiotów, którym skutecznie ustawodawstwo obcego państwa zakwestionowały instytucje zewnętrzne. Bardzo dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Antoni Szymański:

Czy pan senator albo ktoś z państwa senatorów miałby jeszcze pytania? Nie widzę chętnych.

Wobec tego podziękujemy zarówno reprezentantom urzędu, jak i koreferentowi za przedstawienie tej części. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do omówienia części ostatniej, którą jest część 72 „Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego”,

oraz planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego, planu finansowego Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz planu finansowego Funduszu Administracyjnego.

(Rozmowy na sali)

Jeszcze sekundkę, umożliwimy państwu spokojne wyjście. Dziękujemy bardzo raz jeszcze.

Proszę, kto z państwa będzie przedstawiał budżet tej części?

Bardzo proszę.

Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Andrzej Kneć:

Andrzej Kneć, zastępca prezesa kasy.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Wydatki budżetu państwa w części 72 dotyczącej KRUS zgodnie z projektem zaplanowano w kwocie 17 miliardów 700 milionów 473 tysięcy zł. Główna część to dział 753 „Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne”.

Największą pozycją jest dotacja do Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowana na kwotę 17 miliardów 368 milionów 778 tysięcy, stanowiąca główne uzupełnienie środków funduszu na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo. Wydatki na świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w kwocie 315 milionów 568 tysięcy przeznaczone są na świadczenia rentowe dla inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych, ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie i kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej, dla byłych żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych. Dotacja do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowana została w kwocie 5 milionów zł, czyli na poziomie z roku 2018. Pozostałe działy to „Obrona narodowa”, „Ochrona zdrowia” i „Zadania w zakresie polityki społecznej”.

Przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowano w łącznej kwocie 20 miliardów 366 milionów 352 tysięcy zł. Przyjęto założenie, że przeciętna liczba świadczeniobiorców wyniesie 1 milion 131 tysięcy i będzie niższa od przewidywanego wykonania w 2018 r. o 27 tysięcy, tj. o 2,3%. Zaplanowana liczba ubezpieczonych na koniec 2019 r. będzie na poziomie 1 miliona 187 tysięcy i będzie niższa o 2,7%. Koszty funduszu zaplanowano w łącznej kwocie 20 miliardów 393 milionów 708 tysięcy zł, tj. o 1,3% wyższe niż w przewidywanym wykonaniu 2018 r. Główną pozycję stanowią emerytury i renty rolnicze w kwocie 15 miliardów 441 milionów 109 tysięcy zł. Na pozostałe świadczenia, obejmujące m.in. zasiłki macierzyńskie, pogrzebowe oraz refundację kosztów wypłaty świadczeń zabiegowych, zaplanowano środki w łącznej kwocie 2 miliardów 607 milionów 783 tysięcy zł. Poza tym zaplanowano składki na ubezpieczenia zdrowotne rolników w kwocie 1 miliarda 765 milionów 388 tysięcy zł, tj. o 0,2% więcej niż w 2018 r.

Przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano w kwocie 44 milionów 560 tysięcy zł, w tym 39 mi-

lionów 525 tysięcy zł, tj. 89% przychodów, stanowiąc będzie odpis z funduszu składowego. Koszty realizacji zadań Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano na poziomie 44 milionów 953 tysięcy zł. Główną pozycję, tj. 79%, stanowią koszty przeznaczone na świadczenia rehabilitacyjne, czyli podstawowe zadanie kasy w tym zakresie. Założono, że ze stacjonarnej rehabilitacji leczniczej realizowanej za pośrednictwem KRUS skorzysta ok. 15 tysięcy rolników.

Przychody Funduszu Administracyjnego zaplanowano w kwocie 704 milionów 396 tysięcy zł. Podstawową pozycję przychodów tego funduszu stanowią odpisy od Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 574 milionów 528 tysięcy zł, co daje 2,9% planowanych wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego. Koszty Funduszu Administracyjnego zaplanowano w kwocie 717 milionów 982 tysięcy zł. Największą pozycję stanowią koszty wynagrodzeń osobowych zaplanowane w kwocie 302 milionów 814 tysięcy zł. Zatrudnienie zaplanowano na poziomie 6 tysięcy 400 osób przy średnim wynagrodzeniu ok. 4 tysięcy zł. Dominujące koszty usług obcych związane są z usługami pocztowymi i bankowymi, czyli z doręczaniem świadczeń, i jest to kwota 80 milionów 507 tysięcy zł. Pozostałe koszty to głównie zakup usług remontowych i informatycznych oraz pozostałe koszty własne.

Szczegółowe informacje w zakresie planu rzeczowo-finansowego KRUS zostały przekazane Wysokiej Komisji w materiałach. Dziękuję bardzo.

*(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący
Jarosław Duda)*

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję.

Tutaj dyskutowaliśmy o tym, ile budżet państwa dopłaca do państwa instytucji? To jest 17 miliardów...

(Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Andrzej Kneć: 17 miliardów 368 milionów 778 tysięcy.)

Okej, dobrze. Dziękuję bardzo.

Czy są pytania w związku z zaprezentowanym załącznikiem budżetowym instytucji, czyli Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego?

(Senator Antoni Szymański: Ja tylko...)

Proszę bardzo, pan senator.

Senator Antoni Szymański:

Ja mam takie pytanie: czy są jakieś plany legislacyjne w związku z tym, że budżet państwa dopłaca przeważającą kwotę do KRUS, taka sytuacja jest od lat, prowadząca do tego, żeby tę sytuację zmienić i żeby bardziej obciążyć osoby, które uzyskują środki z KRUS?

Przewodniczący Jarosław Duda:

Czy są plany legislacyjne, tak?

(Senator Antoni Szymański: Tak, tak.)

Proszę bardzo.

Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Andrzej Kneć:

Te problemy są często poruszane na posiedzeniach rady rolników, ale na razie nie ma żadnych konkretnych działań w tym zakresie. No, cały czas trwają dyskusje.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dziękuję bardzo.

Niestety, nie ma z nami pana senator Krzysztofa Słonia, ale kilka też przedstawi pani senator Orzechowska.

Senator Bogusława Orzechowska:

Panie Przewodniczący! Wysoka Rado! Szanowni Państwo!

Praktycznie plan budżetu KRUS można podzielić na 2 działy, jeden z tradycyjnym podziałem, gdzie są wyodrębnione wydatki budżetowe, świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypełnienia przez KRUS, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Fundusz Administracyjny, i plan w układzie zadaniowym, gdzie jest dbanie o bezpieczeństwo i nienaruszalność granic państwa, kwestia zabezpieczenia społecznego i zdrowia. Myślę, że finansowo bardzo ładnie został przedstawiony ten fundusz KRUS.

Z informacji, które mamy, wynika, że stosunek liczby ubezpieczonych do liczby świadczeniobiorców maleje. Na szczęście liczba ubezpieczonych jest cały czas wyższa od liczby świadczeniobiorców. W ubiegłym roku była to różnica 63 tysięcy, a w tym roku jest to już 56 tysięcy. W planach na następne lata każdego roku maleje o ok. 10 tysięcy. I rzeczywiście, myślę, ważną sprawą byłoby zwrócenie uwagi na składki, które są do tej pory, i ewentualne rozważenie, czy zmiana wysokości składek, ewentualnie inne sposoby finansowania KRUS nie wchodziłyby w grę.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję.

Czy pan prezes chciałby się odnieść do tego, na co pani senator zwróciła uwagę?

Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Andrzej Kneć:

Tak jak już wcześniej wspominałem, my także widzimy ten problem, również rolnicy, przedstawiciele organizacji rolniczych zasiadający w Radzie Rolników dostrzegają ten problem. Cały czas trwają dyskusje. No, myślę, że doprowadzi to do jakiegoś zadowalającego wszystkie strony rozwiązania.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Bardzo dziękuję.

Nie dostrzegam więcej chętnych do zadania pytań, zatem uznaję, że omówiliśmy plan finansowy, budżet Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Dziękuję państwu za udział i dziękuję za odpowiedzi na pytania.

Szanowna Komisjo!

Teraz będziemy wyrażać opinię o omawianych, należących do naszego zakresu merytorycznej odpowiedzialności częściach budżetu państwa.

Jest pewna propozycja pani Doroty, tylko ja jeszcze chciałbym ją omówić z państwem. Bo ja rozumiem, że my moglibyśmy...

(Starszy Sekretarz Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej Dorota Kalbarczyk: ...nie było uwag.)

Ale chciałbym, żeby była możliwość odniesienia się, żeby każdy z nas odniósł się w głosowaniu do wszystkich omawianych części, opowiedział się za lub przeciw. Czy nie możemy zrobić tak, że...

(Rozmowy na sali)

Zatem, proszę państwa, w czasie naszych...

(Starszy Sekretarz Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej Dorota Kalbarczyk: Jeszcze pani...)

Przepraszam najmocniej.

Proszę, Pani Legislator.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner:

Chciałabym zwrócić uwagę na to, że w wypowiedzi pana senatora Rulewskiego w odniesieniu do części dotyczącej pracy oraz w informacji przekazywanej przez senatora Rulewskiego w imieniu pana senatora Augustyna było negatywne stanowisko. Teraz jest pytanie, czy to należy potraktować jako wniosek o odrzucenie tej części, czy był to tylko głos w dyskusji.

(Głos z sali: To jest w stanowisku...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze. Chcę tylko, żeby państwo, przyjmując...

(Przewodniczący Jarosław Duda: Ale rozumiem, że nie ma żadnego wniosku. Wniosku nie było.)

No więc właśnie, stanowisko było negatywne. Ja chciałabym powiedzieć o tym przed głosowaniem, żebyście państwo w czasie głosowania mieli jasność, że takie stanowisko zostało wyrażone. Dziękuję.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Dobrze. Zatem przejdźmy do rozstrzygnięć.

Mianowicie w czasie naszych obrad została zgłoszona... to znaczy ja zgłaszam poprawkę, którą przejmuję od pana rzecznika praw dziecka, a poprawka ta dotyczy następującego zakresu: w części 14 „Rzecznik Praw Dziecka” w rozdziale 75101 „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa” zwiększa się wydatki bieżące jednostek budżetowych o 1 milion 2 tysiące zł; w części 81 „Rezerwa ogólna” w rozdziale 75817 „Ogólna rezerwa budżetowa Rady Ministrów” zmniejsza się wydatki bieżące jednostek budżetowych o kwotę 1 miliona

2 tysięcy zł. To jest poprawka, którą chciałbym Szanownej Komisji przedstawić.

Przystąpmy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę o podniesienie ręki. (3)

Kto jest przeciw? (3)

Kto się wstrzymał? (1)

Zatem poprawka nie uzyskała większości.

Przystąpmy zatem do wyrażenia opinii, przegłosowując przedstawiane i referowane dzisiaj części budżetowe.

Kto z państwa senatorów jest za wyrażeniem pozytywnej opinii o omawianych częściach budżetowych? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Kto jest przeciw? (2)

Kto się wstrzymał? (0)

Zatem komisja wyraziła pozytywną opinię o omawianych częściach budżetowych.

Dziękuję państwu senatorom. Dziękuję zaproszonym gościom.

(*Głos z sali*: Jeszcze sprawozdawca.)

A sprawozdawcą...

(*Senator Antoni Szymański*: Panie Przewodniczący...)

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Antoni Szymański:

Proponowałbym, żeby pan senator Kamiński był sprawozdawcą komisji na posiedzeniu Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Przewodniczący Jarosław Duda:

Tak, na posiedzeniu Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

(*Senator Antoni Szymański*: Tak jest.)

Zgadza się pan senator? Tak. Bardzo dziękujemy.

Reprezentuje nas pan senator Andrzej Kamiński.

Dziękuję bardzo. Państwu również dziękuję. Do widzenia.

Zamykam posiedzenie komisji.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 16*)

Kancelaria Senatu
Opracowanie:
Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów
Druk i łamanie:
Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii,